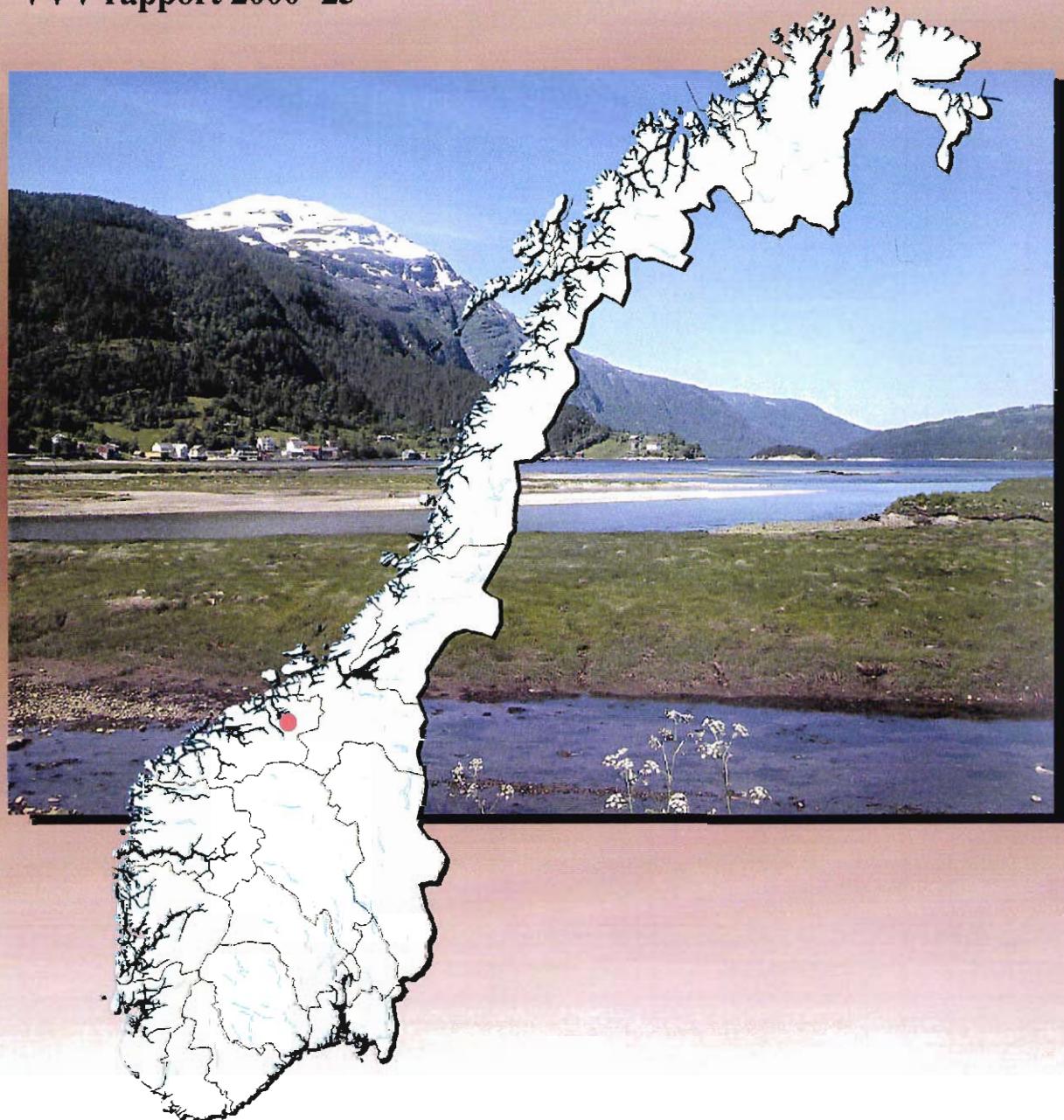

Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal

VVV-rapport 2000 -25

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Refereres som:

Morten W. Melby og Geir Gaarder 2000. Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal.

VVV-rapport 2000-25. Trondheim, 46 sider, 7 kart, vedlegg 60 s.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrag- og energidirektorat.

Alle foto: Morten W. Melby og Geir Gaarder

Layout: Knut Kringstad

**Verdier i
Toåa, Surnadal kommune
i Møre og Romsdal**

**Vassdragsnr.:111.A0, AZ, AB,
B0, BB, BC, BD, C1, C4, C20, D
Verneobjekt: 111/2
Verneplan III**

VVV-rapport 2000-25

Tittel	Dato	Antall sider
<i>Verdier i Toåa</i>	<i>Kunnskapsstatus pr., juli 1998</i>	<i>46sider +7 kart og vedlegg 60 sider</i>
Forfattere	Institusjon	Ansvarlig sign
<i>Morten W. Melby</i>	<i>Fylkesmannen i Møre og Romsdal</i>	<i>Oddvar Moen</i>
<i>Geir Gaarder</i>		
TE-nr.	ISSN-nr.	ISBN-nr.
<i>911</i>	<i>1501-4851</i>	<i>82-7072-418-1</i>
Vassdragsnavn	Vassdragsnummer	Fylke
<i>Toåa</i>	<i>111.A0, AZ, AB, B0, BB, BC, BD, C1, C4, C20, D</i>	<i>Møre og Romsdal</i>
Vernet vassdrag nr	Antall objekter/delområde	Kommuner
<i>111/2</i>	<i>60 (hvorav 35 ikke verdigraderte)</i>	<i>Surnadal, Sunndal</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***)	Antall delområder med Regional verdi (**)	Antall delområder med Lokal verdi (*)
<i>3</i>	<i>11</i>	<i>11</i>

EKSTRAKT

Vassdragsrapporten inneholder en beskrivelse av Toåa innenfor temaene prosesser og former skapt av is og vann, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner. Under hvert tema er særlig interessante lokaliteter beskrevet, verdivurdert og avgrenset på kart. Som vedleggsdel til rapporten følger også en database utskriftsrapport som inneholder mer detaljerte opplysninger omkring hver enkelt lokalitet.

SUMMARY IN ENGLISH

The watercourse report includes a description of "Toåa" based on the following topics: processes and landscape formations caused by ice and water, biodiversity, landscape, outdoor recreation and cultural heritage. For each topic, especially interesting and relevant sites are described, evaluated and identified on a map.

A database report with more detailed information about each individual site is included in the report's appendix.

5 STIKKORD PÅ NORSK

*Prosesser og former skapt av is og vann
Biologisk mangfold
Landskapsbilde
Friluftsliv
Kulturminne*

5 KEYWORDS IN ENGLISH

*Landscapes developed by glaciers and water
Versatile biological values
Forms of landscapes
Open air activities
Archaeological discoveries and old buildings*

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det også finnes andre viktige verdier som har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. Informasjonen i rapportene vil senere bli tilgjengelig med digitale kartdata. Prosjektleader for VVV-prosjektet er Elisabet Rosendal. Ansvaret for utarbeidelse av den enkelte rapport ligger til fylkesmannen i vedkommende fylke.

Toåa ble vernet ved Stortingsvedtak av 19. juni 1986, om Verneplan III for vassdrag. Vassdragsrapporten for Toåa er utarbeidet av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Konsulentfirmaet Miljøfaglig Utredning ans, Tingvoll ble engasjert for å forestå datainnsamling og rapportering fra vassdraget.

Naturforvalterkandidat Morten W. Melby og naturforvalterkandidat Geir Gaarder har vært prosjektansvarlige. Miljøvernavdelinga sin kontakt under prosjektperioden har vært vassdragsforvalter Oddvar Moen. Vi vil benytte anledningen til å takke alle involverte for innsatsen. Lokale kontaktpersoner, lag og foreninger, kommunal og fylkeskommunal administrasjon, faginstitusjoner og kontakter innenfor statlige forvaltningsmyndigheter har bidratt på hver sin måte for å sikre et best mulig utgangspunkt for forvaltning av våre vernede vassdrag.

Molde - Trondheim - Oslo, desember 2000

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge,
avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Are Mobæk,
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Møre og Romsdal
miljøvernavdelingen*

*Per Fredrik Brun
avdelingsdirektør*

INNHOLD

FORORD SAMMENDRAG

1.0 INNLEDNING	11
1.1 Vernerde vassdrag i Møre og Romsdal.....	11
1.2 Toåa, generell beskrivelse	12
1.2.1 Vannkvalitet	13
1.2.2 Klima.....	13
1.2.3 Arealopplysninger	13
2.1. Toåa	14
2.2 Utvalgte lokaliteter	15
3.0 BIOLOGISK MANGFOLD.....	17
3.1 Toåa	17
3.2 Utvalgte lokaliteter	18
4.0 LANDSKAPSBIKLE.....	23
4.1. Toåa	23
4.2. Utvalgte lokaliteter	24
5.0 FRILUFTSLIV	27
5.1 Toåa	27
5.2. Utvalgte lokaliteter	28
6.0 KULTURMINNER.....	32
6.1 Toåa	32
6.2. Utvalgte lokaliteter	32
7.0 AKTUELLE TRUSLER.....	37
8.0 LITTERATUR.....	38
9.0 METODE.....	42
9.1. Fremgangsmåte	42
9.2. Kriteriebruk	43

10. KART **45**

VEDLEGG: **1. Foto**
2. Registreringsskjema

SAMMENDRAG

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder.

Toåa ble vernet ved Stortingsvedtak av 19. juni 1986, om Verneplan III for vassdrag.

Kontaktutvalgets vurdering (NOU 1983:41):

«De øvre deler av feltet er en del av Trollheimen. For friluftslivet er nedbørfeltet av meget stor verdi. Også naturfaginteressene og kulturfaginteressene har dokumentert store verneverdier i området. Skadevirkningene på landbruket av en eventuell utbygging, vil bli omfattende.»

44,4 km² (17 %) av nedbørfeltets øvre deler er overført til Driva kraftverk i Sunndalen, og vassføringen i Toåa ovenfor Kårvatn er redusert med 50 % etter reguleringen.

Denne vassdragsrapporten er en presentasjon av vassdragets kvaliteter fordelt på følgende tema:

- Prosesser og former skapt av is og vann
- Biologisk mangfold
- Landskapsbilde
- Friluftsliv
- Kulturminner

Kvalitetene fra hvert tema er beskrevet for vassdraget i sin helhet, og for enkeltlokaliteter innenfor vassdragets nedbørfelt av lokal eller høyere verdi. Det vises til kart bak i rapporten (kap. 10) for lokalisering og avgrensning. Kriterier som er benyttet for utvelgelse og verdsetting finnes i beskrivelsen av metode, kapittel 9.

Som en oppsummering presenteres en tabelloversikt på neste side, der verdifulle enkeltlokaliteter er angitt med forslag til gradering (verdi). Tabellen viser til polygonkode (NR.) og en detaljert beskrivelse av lokaliteten (SKJEMA).

Tabell 1. Lokalitetsoversikt fordelt på gradering og tema.

NR.	NAVN PÅ LOKALITET	GRADERING	TEMA	SKJEMA
NASJONAL VERDI				
B1	Trollheimen landskapsvernområde	Nasjonal verdi	Biologisk mangf.	Side 5
B13	Todalsøra	Nasjonal verdi	Biologisk mangf.	Side 17
F1	Trollheimen landskapsvernområde	Nasjonal verdi	Friluftsliv	Side 23
REGIONAL VERDI				
B2	Gammelseterdalen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 6
B4	Foss i Nauståa	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 8
B8	Vest for Talgøy	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 12
B10	Romålia	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 14
B12	Ørsalmyran	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 16
L1	Neådalssnota/Neådalspiggen	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 19
L2	Nedre Neådalsvatnet	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 20
L4	Romådalen	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 22
F2	Kårvatn turisthytte	Regional verdi	Friluftsliv	Side 25
F3	Todalshytta	Regional verdi	Friluftsliv	Side 26
F5	Toåa nedstrøms Falløya	Regional verdi	Friluftsliv	Side 28
LOKAL VERDI				
B3	Knubban	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 7
B5	Vassosvatnet - Kårvatn	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 9
B6	Nord for Vassosvatnet	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 10
B7	Toåa sør for Talgøyhaugan	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 11
B9	Høybakkan	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 13
B11	Sump ved Ramsøy	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 15
B14	Kvernåa	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 18
L3	Nauståfossen	Lokal verdi	Landskapsbilde	Side 21
F4	Toåa ved Kårvatn	Lokal verdi	Friluftsliv	Side 27
F6	Halsetøran	Lokal verdi	Friluftsliv	Side 29
F7	Kvendsetøran	Lokal verdi	Friluftsliv	Side 30
IKKE ANGITT VERDI				
P1	Neådalspiggen	Ikke angitt	Prosesser og form	Side 1
P2	Neådalsvatnet	Ikke angitt	Prosesser og form	Side 2
P3	Talgøyhaugan	Ikke angitt	Prosesser og form	Side 3
P4	Nord for Skjerdingfjellet	Ikke angitt	Prosesser og form	Side 4
K1	Ruin gjeteranlegg, Romådalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 31
K2	Høyloer, Steinhaugan	Ikke angitt	Kulturminner	Side 32
K3	Austistusetra, Steinarstusetra og Øyasetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 33

K4	Husbysetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 34
K5	Ytre Halaseter	Ikke angitt	Kulturminner	Side 35
K6	Høyløe, ytre Halaseter	Ikke angitt	Kulturminner	Side 36
K7	Naustådalssetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 37
K8	Steinmur, nedre Neådalsvatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 38
K9	Tuft etter kvern og kanal	Ikke angitt	Kulturminner	Side 39
K10	Gammel bru over Neåa	Ikke angitt	Kulturminner	Side 40
K11	Tuft etter kvern- og saganlegg	Ikke angitt	Kulturminner	Side 41
K12	Dalahaugen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 42
K13	Kårvatn	Ikke angitt	Kulturminner	Side 43
K14	Myrvang	Ikke angitt	Kulturminner	Side 44
K15	Utløer vest for Kårvatn	Ikke angitt	Kulturminner	Side 45
K16	Markastue, Talgøyane	Ikke angitt	Kulturminner	Side 46
K17	Hanshaugsetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 47
K18	Gammelsetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 48
K19	Sommerfjøs	Ikke angitt	Kulturminner	Side 49
K20	Gammel bru over Vassosen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 50
K21	Talgøy	Ikke angitt	Kulturminner	Side 51
K22	Vestrum	Ikke angitt	Kulturminner	Side 52
K23	Talgøysetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 53
K24	Rester etter en gammel torvstrøfabrikk	Ikke angitt	Kulturminner	Side 54
K25	Talgøy møbelfabrikk	Ikke angitt	Kulturminner	Side 55
K26	Rester etter tjæremile	Ikke angitt	Kulturminner	Side 55
K27	Rester etter en bekkekvern	Ikke angitt	Kulturminner	Side 57
K28	Todalen kirke	Ikke angitt	Kulturminner	Side 58
K29	Ungdomshuset i Todalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 59
K30	Gårdsanlegg i Todalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 60
K31	Todalshytta	Ikke angitt	Kulturminner	Side 61

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

SKJEMA Angir nummer på registreringsskjema bak i rapporten (Vedlegg)

1.0 INNLEDNING

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt av Stortinget 10.11.1994. Retningslinjene er av politisk karakter og gir uttrykk for hva regjeringen mener bør prioriteres i forvaltningen av landets 341 vernede vassdrag. Retningslinjene skal derfor legges til grunn for kommunal og fylkeskommunal planlegging etter plan- og bygningsloven, slik at forvaltningen i og langs vassdragene ivaretar hensynet til vassdragets verneverdi.

Stortinget har i forhandlinger 25. februar 1997 enstemmig gått inn for at vassdragsvernet lovfestes i ny lov om vassdrag og grunnvann, som skal forhindre inngrep som reduserer de verneverdiene Stortinget har lagt til grunn for sitt vernevedtak.

Et spørsmål som dermed reiser seg, er følgende: Hvilke verneverdier finnes i vassdraget?

Dette spørsmålet er ikke like enkelt å besvare for alle vassdrag. Det er blant annet to viktige årsaker til at verdiene i våre vernede vassdrag ikke er godt nok kjent:

- De vassdragene som har vernestatus i dag, er valgt ut på grunnlag av faglige vurderinger fra arbeidene med Verneplan I (1973), Verneplan II (1980), Verneplan III (1986) og Verneplan IV (1993). Den faglige innsatsen i planarbeidet var svak i de to første verneplanene, men noe sterkere i de to siste. For en del tidlig vernede vassdrag kan det derfor være stor uklarhet om hva som egentlig er vassdragets verneverdier.
- Vassdragsvernet er et vern mot kraftutbygging. Mange vernede vassdrag er imidlertid blitt gjenstand for andre typer inngrep etter at det ble vedtatt vernet. Det som derfor var regnet som verneverdier ved vernetidspunktet, kan i dag være forsvunnet, ødelagt eller vesentlig forringet som følge av disse inngrepene.

1.1 *Vernede vassdrag i Møre og Romsdal*

Møre og Romsdal har ca. 5 % (9171 GWh) av landets vannkraftressurser. 59 % er bygd ut, mens ca. 33 % er varig vernet (NOU 1991:12B, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga 1996).

20 vernede vassdrag ligger helt eller delvis innenfor Møre og Romsdal fylke (jfr oversiktskart, kap 10). Det samlede nedbørfeltet utgjør et areal på 4863,83 km², eller omlag 31 % av fylkets landareal. Nedenfor følger enkelte hydrologiske data for de vernede vassdragene i Møre og Romsdal.

Tabell 2. Beskrivende data for vernede vassdrag i Møre og Romsdal (Kilde: REGINE, NVE 1998).

OBJ.NR.	VASSDRAG	NEDBØR FELT (km ²)	MIDLERE AVRENN. (l/s/km ²)	MIDL.VA. UTLØPET (l/s)	BERØRTE LANDSKAPSREG. (Elgersma 1996)	BERØRTE VEGETASJONSSONER (Moen 1998)
094/1	Stigedalselva	124.12	67.18	8338	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
097/1	Bondalselva	87.54	67.71	5927	22	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
097/2	Norangselva	46.57	63.40	2952	22	La/Ma/Ha,Sb,Nb
098/1	Bygdaelva	93.96	59.79	5617	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
098/2	Geirangelva	84.89	57.87	4912	16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
099/1	Norddalsvassdraget	104.78	64.92	6802	23	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
100/1	Valldøla	360.08	66.79	24049	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
100/2	Stordalselva	203.50	60.24	12258	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
101/1	Solnørelva	42.34	54.18	2294	21	Sb,Mb
102/2	Hjelsteinelva	15.30	57.92	886	26	La/Ma/Ha,Sb
103/3	Rauma, Istra	1206.17	36.80	44387	23,22,16,15,11	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
104/1	Visa	126.30	57.25	7231	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
105/1	Osvassdraget	138.23	46.48	6425	26	Sb,Mb,Nb
109/2	Driva	1510.57	25.15	37990	22,16,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
111/1	Ålvundelva	199.35	53.86	10737	28,26,22	La/Ma/Ha,Sb,Mb
111/2	Toåa	251.85	59.09	14882	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
111/3	Søya	154.06	53.55	8250	28,26	La/Ma/Ha,Sb,Mb
113/1	Todalselva	46.62	50.55	2357	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Bn
115/1	Fuglevågvassdraget	26.59	35.00	931	25	Sb
116/1	Gjelavassdraget	41.01	48.76	2000	25	La/Ma/Ha,Sb

1.2 Toåa, generell beskrivelse

Beliggenhet

Toåa kommer fra Tovatna (756 m o.h.) vest for Gjevilvatn i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag, og munner ut i Todalsfjorden ved tettstedet Todalen, Surnadal kommune. Nedbørfeltet er

251 km² stort og drenerer de sørvestlige deler av Trollheimen landskapsvernområde. Snøta er høyeste fjell innenfor nedbørfeltet med sine 1625 m o.h.

Vern

Toåa ble vernet ved Stortingsvedtak av 19. juni 1986, om Verneplan III for vassdrag.

Kontaktutvalgets vurdering (NOU 1983:41):

«De øvre deler av feltet er en del av Trollheimen. For friluftslivet er nedbørfeltet av meget stor verdi. Også naturfaginteressene og kulturfaginteressene har dokumentert store verneverdier i området. Skadevirkningene på landbruket av en eventuell utbygging, vil bli omfattende.»

44,4 km² (17 %) av nedbørfeltets øvre deler er overført til Driva kraftverk i Sunndalen, og vassføringen i Toåa ovenfor Kårvatn er redusert med 50 % etter reguleringen.

1.2.1 Vannkvalitet

Selv Toåa karakteriseres som lite forurensset, tilstandsklasse I (god) for groing og tilstandsklasse II (egnet) for bakteriologi i 1994 (Lindstrøm et al. 1994). Også kjemiske og bakteriologiske prøver tatt av Surnadal kommune i 1990 og i 1993 viste at elva er lite forurensset (Surnadal kommune 1995).

I en ferskvannsbiologisk og hydrografisk undersøkelse av øvre deler av vassdraget (Nøst 1981), ble vassdraget karakterisert som svært næringsfattig, med en liten til ekstremt liten biomasse og individtall)

1.2.2 Klima

Klimaet er ganske oceanisk med relativt små temperaturforskjeller gjennom året og høy årsnedbør. Månedsmiddeltemperaturen varierer fra -2 til -8 °C i januar og februar, til 10-14 °C i juli og august, avhengig av høyde over havet og avstand til sjøen (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Årsnedbøren ligger i underkant av 1500 mm i nedre deler av Todalen, mens den går over 2000 i indre, høgereliggende fjellområder (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Mai er mest nedbørfattige måned og oktober den mest nedbørrike (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993b). Det er 200-220 dager i året med nedbør over 0,1 mm (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993c). Vekstsesongen begynner i nedre deler av nedbørfeltet i siste halvdel av april og avsluttes i første halvdel av oktober, mens den er vesentlig kortere på snaufjellet (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993b).

1.2.3 Arealopplysninger

17 % av nedbørfeltet er overført til Driva kraftstasjon fra reguleringsmagasinet Tovatna. Dagens vannføring i Toåa før samløpet med Neåa, er i dag omlag 50 % av opprinnelig vassføring før regulering.

Forbygning i vassdraget har et relativt beskjedent omfang, men er likevel fremtredende enkelte plasser. En strekning fra Kårvatn og nedover (2.600 m) er sterkt berørt av oppdosing av grus i elva for å redusere flomfaren (Eklo 1994).

Det er åpnet for uttak av masser (breelvsedimenter) ved Åsmundhaugen og Talgøyhaugen.

Engelske sportsfiskere med Lorth Phillips i spissen satte i gang utbedningsarbeid og skjøt vekk storstein som lå i veien, og la steinmurer tvers over elva for å gjøre fiskeforholdene bedre. Det ble etablert 9 høler (pools) i Toåa, og navn som Gallery Pool, Bridge Pool, Ladys Pool, Fjøs Pool, Still Pool, Foss Pool m.m. ble skapt rundt 1900 (Halse 1970).

Samtlige forbygninger og terskler i Toåa er registrert ved NVE, Region Midt-Norge i deres register for inngrepsstatus.

Elva er karakterisert som lav-risiko-elv i forholdet til smitte av *Gyrodactylus salaris* (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998).

Inngrepsfrie naturområder er områder som ligger mer enn én kilometer fra tyngre tekniske inngrep (jfr. kart nr. 1, kap. 10). Disse områdene er igjen inndelt i soner. Inngrepsfrisone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep), inngrepsfrisone 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep) og villmarkspregede område (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep).

Arealstatistikk fra DN (Direktoratet for naturforvaltning 1998) viser at 12 % av landarealet er villmarkspregede områder (jfr. kart nr. 1, kap. 10). I Sør-Norge har omfanget av slike områder blitt redusert fra 27 % i 1900 til 5 % i 1994. De innerste og høyestliggende partiene av Søyas nedbørfelt kommer så vidt i berøring med villmarkspregede områder. Dette er illustrert på eget kart bak i rapporten.

2.0 PROSesser OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

2.1. Toåa

Nordmøre er i geologisk forstand sammensatt av tre ulike landskapselementer; et vestlig lavland, daler og fjorder og et fjellandskap med alpine former som botner og tinder.

Lavlandet er der folk flest bor i dag. Det tilhører strandflaten, en usammenhengende brem som strekker seg fra Vestlandet til Troms. Sannsynligvis er strandflaten utviklet gjennom flere perioder med kaldt klima og intens frostforvitring i tidevannssonen i løpet av de siste 2-3 mill. årene. Etter breavsmeltingen og strandforskyvningen som fulgte, er deler av strandflaten blitt tørt land.

Dalene og fjordene som strekker seg fra kyst til høyfjell, kan deles i to grupper. De nordveststrettede sprekkeladene/-fjordene er som regel lange, trange og har markerte tverr- og lengdeprofiler. De nordøststrettede strøk- og foldedalene/-fjordene er gjerne mindre tydelige og gjennomskjères ofte av de førstnevnte.

Det alpine fjell-landskapet finnes i de indre områder av fylket. De alpine formene er resultatet av erosjon fra tidlige botnbreer i bratte fjellsider før området ble mer eller mindre fylt av innlandsis under istidene.

Toåa ligger i overgangen mellom dal- og fjordlandskapet og det alpine fjellplatået innenfor, og er i hovedsak karakterisert ved de nord-syd og øst-vest rettede sprekkeladene som kjennetegner regionen (Halsa, Surnadal, Rindal). Retningene er bestemt av et tilsvarende sprekkmønster i gneiser og granitter av prekaledonsk alder. Det typiske trekket for høyfjellsområdene innenfor regionen med markerte hengende daler, er svært fremtredende i Toåas nedbørfelt.

Særlig dalførene Todalen/Neådalen som strekker seg fra indre fjordstrøk til høgfjellet, er interessante i geofaglig sammenheng. Romådalen, Naustådalen, hengende sidedaler til Todalen, og Gammelseterdalen som er en videreføring av Todalen, er mindre utpregede og omtales ikke i fortsettelsen.

Sør for Neådalspiggen finnes merker etter plastisk skuring. Disse formene forteller at breen må ha vært temperert under bevegelsen vestover i dette området. Overflateformen er uvanlig for regionen.

Neådalsvatnet er representant for et typisk østnorsk element. Breen smeltet vertikalt i området, og demmet opp for en mindre bresjø. Bresjøsedimenter finnes ved innoget til øvre Neådalsvatnet med tydelige glasiale smeltevannsløp.

Både Neådalen, Naustådalen og Romådalen er markerte hengende daler, typiske for regionen.

Kårvatn ligger i østenden av en avsetningsflate, avstengt av en fjellterskel (Talgøyhaugan). Etter oppfylling har elva dannet et meandrerende løp fram til terskeloverløpet. Strekningen forbi Talgøyhaugan har karakter av et gjel/canyon, og er nærmest fritt for løsmasser. Breelvavsetningen vest for Talgøyhaugan er rester etter det utsprylte morenedekket som tidligere lå i denne overgangen.

Nord for Skjerdingfjellet finnes en interessant kobling av 2 typer israndavsetninger (randmorene). Endemorene (særlig utpreget nord for Bjøråskardvatnet) og sidemorene sør for Talgøy er fra Yngre Dryas. Avsetningene finnes der breen rykket fram eller lå stabil på samme sted gjennom en lengre periode. Avsetningstypen er ikke vanlig for regionen, viktig for å kunne fastlegge innlandsisens utbredelse i forskjellige perioder.

2.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

P1 Neådalspiggen

Sør for Neådalspiggen finnes merker etter plastisk skuring. Formene forteller at breen har vært temperert under bevegelsen vestover i dette området. Overflateformen er uvanlig i regionen.

P2 Neådalsvatnet

Neådalsvatnet er representant for et typisk østnorsk element. Breen smeltet vertikalt i området, og demmet opp for en mindre bresjø. Bresjøsedimenter finnes ved innoset til øvre Neådalsvatnet med tydelige glasiale smeltevannsløp.

P3 Talgøyhaugan

Strekningen forbi Talgøyhaugan har karakter av et gjel/canyon, og er nærmest fritt for løsmasser. Breelvavsetningen vest for Talgøyhaugan er rester etter det utsprakte morenedekket som tidligere lå i denne overgangen.

P4 Nord for Skjerdingfjellet

Nord for Skjerdingfjellet finnes en samling av flere elementer. Endemorenene nord for Bjøråskardvatnet er resultat av lokal glasiasjon. Morenen sør for Talgøy er fra Yngre Dryas og er formet av hovedbreen. Avsetningene finnes der breen rykket fram ellere lå stabil på samme sted gjennom en lengre periode. Avsetningstypen er ikke vanlig for regionen, og viktig for å kunne fastlegge innlandsisens utbredelse i forskjellige perioder.

Gradering av verdi

Tabell 3. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

PROSESSER OG FORMER SKAPTE AV IS OG VANN		GRADERING	HOVEDKRITERIUM					STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H02	H03	H04	H05	S01	S02	S03	S04
P1	Neådalspiggen	-					X				
P2	Neådalsvatnet	-					X				
P3	Talgøyhaugan	-		X							
P4	Nord for Skjerdingfjellet	-		X							

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

- H01 Urørhet
- H02 Historisk dokument
- H03 Variasjon og mangfold
- H04 Representativitet
- H05 Sjeldenhetsverdi

STØTTEKRITERIER

- S01 Sårbarhet
- S02 Del av system
- S03 Forsknings- og pedagogisk verdi

Referert og aktuell litteratur

Kart

- Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal. Kvartærgeologisk kart 1:100.000.* Geografisk institutt. UiO.
- Follestad, B. A. 1994. *Snota. Kvartærgeologisk kart 1420 I M 1:50 000 med beskrivelse.* NGU.
- Follestad, B. A. 1985. *Stangvik. Beskrivelse til kvartærgeologisk kart 1420 IV M 1:50 000 (med fargeetrykt kart).* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 67. 25s.
- Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse.* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.
- Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep.* DN-rapport 1995-6. 39s.
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge.* Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag.* Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Utskrift fra Naturbasen for Surnadal kommune.*
- Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster.* Miljøverndepartementet.
- NIJOS 1993. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser. Foreløpig utgave 01.03.1993.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndelning av Norden.* Nordiska ministerrådet. 289s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker.* NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III.* NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern.* NOU 1983:42. Universitetsforlaget.
- Sollid, J. L. (red.) 1983. *Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. 14 plansjer.* Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55-1983. 200s.
- Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge.* Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.* Miljøverndepartementet. 131s

3.0 BIOLOGISK MANGFOLD

3.1 Toåa

Vassdragets øvre deler ligger i naturgeografisk region 35e, Møretindene, og nedre deler i region 39a, kystsogregionen i Møre og Romsdal og Trøndelag (Statens Kartverk Møre og Romsdal 1998). Nordlige deler hører til oseanisk vegetasjonsseksjon, mens øvre, sørlige deler ligger i svakt oseanisk seksjon (Moen 1998). Vegetasjonsregionene spenner fra sørboreal i låglandet nærmest fjorden, via skogkledte partier i mellom og nordboreal og opp til alpin (låg-, mellom- og høyalpin) region på snaufjellet (Dahl m.fl. 1986). Enkelte floraelementer i de bratte sør vendte liene utenfor Romålia tyder også på partier med boreonemoral vegetasjon.

Vassdraget er overveiende skogkledt under 5-600 m o.h. og flere steder i sør vendte lier går skoggrensa over 700 m o.h. Todalen har vært kjent for sine store og fine furuskoger, men i våre dager er det nesten like mye lauvskog og granplantinger som preger dalen. En del av lauvskogene er frodige høgstaudeskoger, særlig med bjørk og nordlige planter, men med varmekjære innslag flere steder i liene. Blåbærbjørkeskog er likevel vanligste vegetasjonstype. I tillegg finnes noe bregnerike lauvskoger, og i hoveddalen flekkvis litt gråorskog.

Furuskogene består hovedsaklig av blåbærfuruskog og røsslyng-blokkebærfuruskog. Skogene har i lang tid vært brukt til beitemark og skogsdrift. Husdyrbeitet foregår i våre dager i første rekke i de høgtliggende dalførene og på snaufjellet, mens moderne skogsdrift med treslagsskifte og bestandsskogbruk preger mye av lisidene i hoveddalen opp til Kårvatn. I nedre deler av dalen er også den innførte arten platanlønn på veg inn i rikere skogtyper.

I nedre deler av dalen opp til utløpet av Romåa og flekkvis videre til Kårvatn er de løsmasserike delene av dalbunnen dyrket opp og dominert av pløyde og gjødslede kulturenger. De gamle, artsrike naturengene ser her ut til å være omrent helt forsvunnet. I fjelldalene ligger det gamle setrer som trolig ennå har igjen noe naturbeitemark, selv om tilstanden til disse er lite kjent.

Med unntak av et par små vann, begrenser våtmarksmiljøene under skoggrensa seg stort sett til vassdragene og spredte, mindre myrområder. Deltaområdet ved utløpet av Toåa i fjorden og det større bakkemyrkoplekset i skoggrensa opp mot Øyasætra skiller seg ut fra dette. Det finnes også små flekker med flommarks米尔jøer langs hovedelva opp til Kårvatn, selv om oppdyrking og forbygninger har ødelagt det aller meste av disse. Opp på fjellet ligger det flere små og middels store vann. Tovatna var fire vann som opprinnelig drenerte til Toåa, men vassdragsregulering har forvandlet disse til et stort vatn der det meste av vannet i våre dager oversøres til Sunndalsvassdraget. Toåa er laks- og sjøaureførende i ca 7 km.

Fjellvegetasjonen består hovedsaklig av fattige hei-, snøleie- og dels rabbesamfunn. I tillegg finnes det små flekker med rikere plantesamfunn på enkelte fjelltopper i sørlige deler av nedbørfeltet.

Undersøkelser av ferskvannsbiologien viser at vassdraget preges av få og vanlige arter i lave antall (Nøst 1981). Floraen inneholder godt over 400 arter, deriblant flere sentriske, sjeldne fjellplanter (Vold 1981). I tillegg forekommer det enkelte varmekjære, uvanlige arter i sør vendte lier. Variasjonen av fugl og pattedyr er forholdsvis stor sett i forhold til nedbørfeltets beskjedne utstrekning (Bevanger m.fl. 1981).

3.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

B1 Trollheimen landskapsvernområde

Dette er et stort, urørt og kupert fjellområde som bl.a. inneholder store botaniske kvaliteter med forekomst av en rekke sjeldne og plantegeografisk interessante arter. I tillegg finnes frodige fjellbjørkeskoger, urskogsartet furuskog og store bakkemyrer. Det er også et rikt og variert fugleliv.

B2 Gammelseterdalen

Dalføret er frodig med store arealer av høgstaudebjørkeskog og også sparsomt innslag av varmekjære arter som alm, skogstarr og lerkespore. Tettheten og artsrikdommen av hekkende spurvefugler er svært høy..

B3 Knubban

Dette er en liten høgtliggende gråor-almeskog, der det foruten alm bl.a. forekommer junkerbregne, myske og ulike høgstauder.

B4 Foss i Nauståa

Like ovenfor flata på Kårvatn danner Nauståa ei trang kløft med flere fossefall, hvorav den nederste har velutviklede fosserøyksamfunn og fosseenger inntil. Potensialet for kravfulle og fuktighetskrevende arter er her stort, og f.eks. forekommer kystmyrklegg på fosseengene.

B5 Vassosvatnet - Kårvatn

Elva er her forgreinet og har avsnørt flere gamle elveleier og lagt opp stein- og grusører. Disse er delvis omkranset av frodig lauvskog, bl.a. gråor-heggeskog. Området har høy tetthet av hekkende spurvefugl og kvitryggspett er tidligere funnet hekkende. Vassosvatnet er det eneste vatnet som ligger under 300 m o.h. i vassdraget. Den kravfulle lavarten gråsotbeger er funnet på ei gammel høylæ ute i området.

B6 Nord for Vassosvatnet

Mellan vegen og elva like ved starten av turiststien til Innerdalen ligger et lite myrtjern med noe uvanlig vegetasjon for dalføret. Bl.a. vokser det her soleinøkkerose og sivblom.

B7 Toåa sør for Talgøyhaugan

På et parti av den bratte lia på sørsida av elva står det enkelte gamle bjørker og ligger en del grove steinblokker mellom elva og vegen. Området har en rik kryptogamvegetasjon med flere kravfulle lavarter som *Arthonia arthonioides*, kystdoggnål, vortenål og hvithodenål.

B8 Vest for Talgøy

I den bratte nordvendte lia vest for Talgøy og sør for Falløya er det et belte med gråor-almeskog. En del av almetrærne er grove og med en kravfull kryptogamvegetasjon. Den hensynskrevende narrepiggssoppen forekommer på slike trær, sammen med kravfulle skorpelav som almelav, *Gyalecta flotowii*, *Gyalecta geoica*, blådoggnål, hvithodenål og dverggullnål.

B9 Høgbakkan

I den bratte sørvestvendte lia øst for Romåa er det innslag av en del frodig lauvskog og flekkvis også edellauvskog. Floraen omfatter bl.a. kjempesvingel og på grove almetrær vokser kravfulle lav som blådoggnål og almelav.

B10 Romålia

Dette er den største og best utviklede almeskogen i dalføret, med forekomst av flere kravfulle arter som kratt-slirekne, piggstarr, kjempesvingel, skogfaks, sanikel, lodneperikum, lerkespore og skogbjørnebær, samt lavarter som blådoggnål, hvithodenål, almelav og *Gyalecta flotowii*. I østre deler av lokaliteten forekommer det rik lågurtfuruskog og Romåa danner helt i øst ei stor trang kløft med stryk, fossefall og muligens velutviklede fosserøyksamfunn.

B11 Sump ved Ramsøy

Det er i en elvesving ved Ramsøy avsnørt et gammelt elveleie som nå har sumppreget vegetasjon. Området er artsrikt med innslag av flere arter vasshår, tjønnaks og piggknopp, hesterumpe, smårørkvein og veikveronika.

B12 Ørsalmyran

Dette er et stort bakkemyrområde med innslag av flatmyr, strengmyr og øyblandingsmyr.

B13 Todalsøra

Dette er det mest intakte elvedeltaet i fylket som ligger i tilknytning til et varig vernede vassdrag og er geomorfologisk av nasjonal verneverdi. Det inneholder også botaniske og zoologiske verdier av lokal betydning.

B14 Kvernåa

Forekomst av en nasjonal rødlisteart som har svært få forekomster i Vest-Norge (ulvelav - status hensynskrevende). Arten er påvist på furugadd på vestsida av Kvernåa (N.O. Talgøy pers. medd.).

Gradering av verdi

Tabell 4. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM		
NR.	NAVNPÅ LOKALITET		H01	H03	H05	H06	S03	S04	S05
B1	Trollheimen landskapsvernområde	N	X	X	X				
B2	Gammelseterdalen	R	X		X			X	
B3	Knubban	L				X			
B4	Foss i Nauståa	R	X		X				
B5	Vassosvatnet - Kårvatn	L		X	X	X		X	
B6	Nord for Vassosvatnet	L			X				
B7	Toåa sør for Talgøyhaugan	L	X		X	X			
B8	Vest for Talgøy	R	X		X	X			
B9	Høybakkan	L			X	X			
B10	Romålia	R	X		X	X			X
B11	Sump ved Ramsøy	L			X	X			
B12	Ørsalmyran	R	X	X					
B13	Todalsøra	N	X		X			X	
B14	Kvernåa	L			X	X			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

- H01 Urørhet
 H03 Variasjon og mangfold
 H05 Sjeldenhets, egenverdi
 H06 Sårbarhet

STØTTEKRITERIER

- S03 Forsknings- og pedagogisk verdi
 S04 Biologisk funksjon
 S05 Arealstørrelse

Referert og aktuell litteratur

Kart

Dahl E., Elven R., Moen A. & Skogen A. 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000*. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelingen rapport nr. 6 - 1994. 125s.

- Bevanger, K., J. O. Gjershaug & Ø. Ålbu 1981. *Fuglefunaen i Todalsvassdragets nedbørfelt, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker*. Det. Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet. Zool. Ser. 1981-16. Universitetet i Trondheim. 63s.
- Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregisteringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.
- Brun P. F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernnavdelingen.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1992-9. 120s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Dyrøy, H. & M. Hjellmo 1995. *Kulturlandskap og kulturmarkstypar i Surnadal kommune*. Kandidatoppgave ved studiet Landskapsforvaltning og planlegging, avd. for Naturfag ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HSF). 97s.
- Eklo, M. 1994. *Bonitering og kultiveringsplan for laks i Surna- og Toåvassdraget*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga rapp. nr.4 - 1994. 122s.
- Eklo, M. 1993. *Naturfaglige konsesjonsvilkår knyttet til vassdragsutbygging i Møre og Romsdal. En oversikt over regilerte vassdrag*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga rapp. nr.3 - 1993. 254s.
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernombalans i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag*. Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Utskrift fra Naturbasen for Surnadal kommune*.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997*. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1996. *Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 13 - 1995. 94s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1994*. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 10 - 1992. 118s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 5 - 1991. 101s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal i 1988 og 1989. Del Sunnmøre*. Rapport nr. 9 - 1990. 233s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr*. 143s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi..* Rapport nr. 1 - 1986. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune 1993. *Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Høyringsutkast*. Møre og Romsdal fylkeskommune. 24s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.
- Gjærevoll O. 1980. *Oversikt over flora og vegetasjon i Trollheimen*. Universitetet i Trondheim Botanisk serie 1980-2. .42s.
- Holten J.I., Frisvoll A.A. & Aune E.I. 1986. *Havstrand i Møre og Romsdal*. Økoforsk rapp. 1986: 3A og 3B.

- Jordal, J. B. & G. Gaarder 1999. *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1992-98. Samlerapport*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksavdelinga. Rapport nr. 1 - 99. 278s.
- Korsmo, H. & D. Svalastog 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal*. NINA Oppdragsmelding 427:1-106.
- Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Moen A. & Odland A. 1993. *Vegetasjonsseksjoner i Norge*. Univ. Trondheim, Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 1993-2: 37-53.
- Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen*. Rapp. Bot. Ser. 1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndelning av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern*. NOU 1983:42. Universitetsforlaget. 376s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern*. NOU 1983:44. Universitetsforlaget. 328s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Nøst, T. 1981. *Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Todalsvassdraget, Nord-Møre 1980*. Det. Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet. Zool. Ser. 1981-12. Universitetet i Trondheim. 55s.
- Surnadal kommune 1995. *Miljøpolitisk strategiplan for Surnadal kommune*.
- Vold, L. E. 1981. *Flora og vegetasjon i Toåas nedbørfelt, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 6*. Det. Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet. Bot. Ser. 1981-10. Universitetet i Trondheim. 55s.

4.0 LANDSKAPS BILDE

4.1. Toåa

Toåa berører tre ulike landskapsregioner. Nedre del, fra Kårvatn og ned til utløpet, ligger innenfor «*Vestlandets midtre fjordbygder*», hvor «..de brede fjordløp og de markerte U-daler og alpinformer gir et overveiende storlinjet inntrykk med sterkt aksentuerte landskapsrom.». Romådalen kommer innenfor regionen «*Sør-Norges Lågfjellsregion*» som omfatter fjelltraktene fra skoggrensen og opp til ca. 1500 m o.h. Romåa ligger her i overgangssonen til høyfjellsregionen, hvor «*landformen veksler fra slake vidder til kupert platåterring og oppbrutt terrenget avgrenset og gjennomskåret av daler*». Neådalen/Naustådalen og de høyeste partiene innenfor nedbørfeltet faller inn under en tredje region; «*Høgfjellet i Sør-Norge*», hvor «*Landskapskarakteren preges av dramatiske romvirkninger i stor skala, steile fjellvegger, tinder og storslattede utsyn. Mosaikken av snøflekker og breer gir en sterkt kontrastvirkning i sommerhalvåret*». (NIJOS 1993).

Nedbørfeltet omfatter alle overganger mellom urørt snaufjell opp i 1625 m o.h. og industrisamfunnet i utløpsoset. Karrig høyfjell, frodige seterdaler, markagårder, husmannsplasser, intensivt drevet jordbruksland med storgårder og landets eldste møbelindustri med egne arbeiderboliger gjør at spennvidden i landskapsbildet er stor.

Romådalen er en frodig seterdal, vid og skogkledt, men med bratte dalsider hvor rasaktiviteten er stor. Elva renner i småfall over fast fjell, og er tydelig eksponert i dalbunnen over store strekninger. Imellom danner terrenget et roligere løp, og elva viser tendenser til meandrering. Grusbanker og flompåvirket lauvskog kjennetegner disse rolige partiene. Setrene er delvis i god stand, og setter fremdeles sitt preg på dalføret, selv om krattskogen gjør sitt beste for å skjule kulturinnslaget.

Neådalen og Naustådalen er høyereliggende daler hengende til Todalen og/eller Gammelseterdalen. Bjørka er skogdannende i ytre og lavereliggende deler av begge dalfører. Furu opptrer spredt, men storvokst. Nedre Neådalsvatnet danner gulvet i et avgrenset, idyllisk landskapsrom med småkupert topografi og innløpselva som livgivende innslag. Høye fjell former dalsidene, og utsynet inn og ut dalen er imponerende. Neådalssnota er et blikkfang for store deler av begge dalfører, og gir området en alpin karakter.

Gammelseterdalen er særlig frodig, med stort innslag av edellauvskog. Dalsidene er stupbratte, og stedvis finnes ikke vegetasjon i det hele tatt. Toåa renner skjult av terrenget og tett vegetasjon i nedre deler gjennom flere mindre fall. Elva er lite eksponert i Gammelseterdalen.

Den øvre del av Todalen, fra Kårvatn og ned til Todalsfjorden, omfatter markagårdene Kårvatn og Talgøy. Her er dalføret forholdsvis trangt, og innmarka begrenset. Lengre ned vider dalføret seg ut, elva tar et meandrerende løp, og jordbruksbygda trer fram. Store gårder med særpregete mørrelån i godt bevart forfatning er et sær preg for området. «*På begge sider av elva ligger gårder og tidligere husmannsplasser. Det er dette landskapet med elv, dyrket mark og eldre gårds- og husmannsbebyggelse sett under ett, som er det kulturhistorisk mest verneverdige i Todalen.*» (Christensen 1984).

Elveoset er i noen grad tatt i bruk til industriformål. «*Desse elvane (Toåa og Dokkelva) dannar eit typisk fjorddelta med stor undersjøisk deltaflate. Både den over- og undersjøiske deltaflata er så godt som urørt*» (Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune 1993).

4.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

L1 Neådalssnota/Neådalspiggen

Neådalssnota og Neådalspiggen er særlig fremtredende topper i Trollheimen, og kan karakteriseres som blikkfang innenfor et stort område som omfatter Todalen, Neådalen, Naustådalen, og øvre deler av Folldalen. "Bakenfor Kårvatn strekker Trollheimen seg milevidt i alle retninger, med Neådalssnota (1621 m o.h.) som kongen blant fjellene her inne" (Brox 1996).

L2 Nedre Neådalsvatnet

Nedre Neådalsvatnet danner gulvet i et avgrenset, idyllisk landskapsrom med småkupert topografi og innløpselva som livgivende innslag. Høye fjell former dalsidene, og utsynet inn og ut dalen er imponerende.

L3 Nauståfossen

Nauståfossen er et blikkfang og en attraksjon i Todalen. Tidligere eier på Kårvatn, ingenør Josva Halle bygde for egen regning en kraftstasjon på 40 kW i Nauståfossen. «*Denne stasjonen gav lys og kraft til garden og alle som budde i dalagrenda.*» (Halse 1970).

Nauståfossen er brukt for profilering av Surnadal kommune i reiselivssammenheng (Surnadal reiselivslag, brosjyre).

L4 Romådalen

Romådalen er en frodig seterdal, vid og skogkledt, men med bratte dalsider hvor rasaktiviteten er stor. Elva renner i småfall over fast fjell, og er tydelig eksponert i dalbunnen over store strekninger. Imellom danner terrenget et roligere løp, og elva viser tendenser til meandrering. Grusbanker og flompåvirket lauvskog kjennetegner disse rolige partiene. Setrene er delvis i god stand, og setter fremdeles sitt preg på dalføret, selv om krattskogen gjør sitt beste for å skjule kulturinnslaget

«*Av lokaliteter med spesiell estetisk verdi bør området ved Kårvatn og Romådalen nevnes*» (NOU 1983:45). «*Naturmessig er Romådalen en perle*» (Brox 1996).

«*Når du er oppe på Romålia, møter du «Haukarsteinen», som og danner grensa for verneområdet. Haukarsteinen er et symbol: når folk flytta til seters omkring St. Hans, skulle de hauke (rope) innover dalen, slik at huldra kunne ha tid til å flytte ut av seterhusa før gardfolka kom*» (Moen 1996).

Romådalen er forøvrig dit Leif Halse sine seriefigurer Vangsgutane dro på setra.

Gradering av verdi

Tabell 5. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

LANDSKAPS BILDE		GRAD-ERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H06	H07	H08	S06	S07	S08	S09
L1	Neådalssnota/Neådalspiggen	R				X	X			
L2	Nedre Neådalsvatnet	R	X				X			
L3	Nauståfossen	L				X				
L4	Romådalen	R			X		X			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER	
H03	Variasjon og mangfold
H06	Sårbarhet
H07	Helhet
H08	Inntrykksstyrke

STØTTEKRITERIER	
S06	Urørthet
S07	Sjeldenhets eller sær preg
S08	Typiskhet
S09	Historisk dokument

Referert og aktuell litteratur

Kart

Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal. Kvartærgelogisk kart 1:100.000. Geografisk institutt. Universitetet i Oslo.

Follestad, B. A. 1994. Snøta. Kvartærgelogisk kart 1420 I M 1:50 000 med beskrivelse. Norges geologiske undersøkelse..

Follestad, B. A. 1985. Stangvik. Beskrivelse til kvartærgelogisk kart 1420 IV M 1:50 000 (med fargeetrykt kart). Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 67. 25s.

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse. Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Asheim, V. 1993. Håndbok i landskapskartlegging. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Brox, K. H. 1996 Til Kårvatn vest i fjellet. I Lauritzen P. R. (red.) Trollheimen. Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996.

- Christensen A. L. 1984. *Gard og plass i en bygd på Nordmøre. Kulturminner fra nyere tid i Todalsvassdraget*. Riksantikvaren. 127s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Dyrøy, H. & M. Hjellmo 1995. *Kulturlandskap og kulturmarkstypar i Surnadal kommune*. Kandidatoppgave ved studiet Landskapsforvaltning og planlegging, avd. for Naturfag ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HSF).
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag*. Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Utskrift fra Naturbasen for Surnadal kommune*.
- Halse, I. 1996. *Kristiansund og Nordmøre Turistforening Årbok 1996*. 119s.
- Halse, L. 1970. *Garden ved brua. Bruset i Todalen*. Rune forlag, Trondheim. 88s.
- Halse, L. 1968. *Markagard. Kårvatn i Todalen*. Rune forlag, Trondheim. 62s.
- Hyllbakk, H. 1975. *Setrane i Surnadal*
- Kristiansund og Nordmøre Turistforening u. å. *Todalshytta - brosjyre*.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Moen, A. 1996 *Vår mest varierte fjellheim*. I Lauritzen P. R. (red.) *Trollheimen. Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996*.
- NIJOS 1993. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser. Foreløpig utgave 01.03.1993*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern*. NOU 1983:42. Universitetsforlaget. 376s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Kulturminner og vassdragsvern*. NOU 1983:43. Universitetsforlaget. 381s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Sollid, J. L. (red.) 1983. *Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. 14 plansjer*. Kontaktutvalg for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55-1983. 200s.
- Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvantærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.
- Stenvik, L. F. 1981. *Arkeologiske kulturminner i Todalsvassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag*. DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1981. 5s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

5.0 FRILUFTSLIV

5.1 Toåa

Toåas nedbørfelt strekker seg inn i de sørvestlige deler av Trollheimen landskapsvernområde.

«Trollheimen har store landskapskvaliteter og har blitt brukt som opplevelseskilde både i lokal, regional og nasjonal sammenheng. Området har særlig rik fjellflora. I kombinasjon med dalførene under skoggrensen gir dette området en større variasjon i naturtyper og høyere artsantall for planter og dyr enn andre kjente fjellstrøk i Norge» (NOU 1986:13).

«Trollheimen har eit velutvikla turløypennett og fleire turisthytter. Trollheimen er lett tilgjengelig frå forskjellige kanter. Tilkomst m.a. frå Folldal, Bjørnlidalen, Hølstrin, Storlidalen, Vindoldalen, Kårvatn og Innerdalen.» (Naturbasen 1998).

«Vassdragsområdet (Toåa) er svært godt egnet og mye brukt til fot- og skiturer. Trollheimen er et svært viktig turområde både for lokalbefolkningen, for folk bosatt i regionen og for landsdelen.» (NOU 1983:41).

«Området (Toåas nedbørfelt) er et viktig turområde både som nærområde for ca. 500 personer, og som en del av Trollheimen som besøkes av folk fra resten av Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Østlandet. Det fins flere merkede ruter, de viktigste er Trolheimshytta - Kårvatn - Innerdalen og Kårvatn - Storli. Det er to turisthytter i nedbørfeltet (Kårvatn og Todalshytta). Kårvatn er et viktig knutepunkt for hele Trollheimen.» (NOU 1983:45).

Toåa er laks- og sjørøretførende opp til Falløya, omlag 200 m ovenfor samløpet med Romåa (Johan Ørsal pers. medd.). Strekningen er omlag 6 km lang, og stort sett er hele strekningen tilgjengelig for allmenheten gjennom kortsalg av Todalen elveeigarlag. Tabellen nedenfor viser fangststatistikk for perioden 1988-2000.

Tabell 6. Fangstoversikt for Toåa i perioden 1988-2000 (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999)

Årstall	Totalt antall kg	LAKS antall kg	SJOØRRET antall kg
	450	200	250
	450	350	100
	0	0	0
	470	320	150
	400	240	160
	521	96	425
	477	293	184
	728	317	411
	474	130	344
	751	174	577
	651	245	406
	212	116	96
	1053	174	879

Toåa har et stort potensiale for utsetting av smolt, og i særlig grad ovenfor dagens laks- og sjørøretførende strekning og i høyreliggende sidevassdrag som Romåa, Neåa og i noen grad

Haukåa og Bjøråa. Det foreligger regulanten Driva Kraftselskap AS et utsettingspålegg som ikke dekker opp for dette potensialet. (Eklo 1994).

Surnadal JFF administrerer jakt- og fiskerettighetene i utmarka på Kårvatn. «*Her er gilde fossar både i Nauståa og Neåa og Storelva. Elvane har vide nedslagsfelt og rik vassføring, og tusental av hestekrefter ligg her og ventar på utløysing. I sør og aust går garden til bytes med Ålvundeid, Oppdal og Surnadal. Med fjell og mark og gjerd blir dette ei flatevidd på 120 tusen dekar, og landskylda er på 9,67 skyldmark*» (Halse 1968). Kombinasjonen av gode jakt- og fiskemuligheter og muligheter for kost og losji på Kårvatn gjør dette området særlig verdifullt i friluftslivssammenheng.

5.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

F1 Trollheimen landskapsvernområde

Toåas nedbørfelt strekker seg inn i de sørvestlige deler av Trollheimen landskapsvernområde.

«*Trollheimen har store landskapskvaliteter og har blitt brukt som opplevelseskilde både i lokal, regional og nasjonal sammenheng. Området har særlig rik fjellflora. I kombinasjon med dalførene under skoggrensen gir dette området en større variasjon i naturtyper og høyere artsantall for planter og dyr enn andre kjente fjellstrøk i Norge*» (NOU 1986:13).

«*Trollheimen har eit velutvikla turløypenett og fleire turisthytter. Trollheimen er lett tilgjengelig frå forskjellige kanter. Tilkomst m.a. frå Folldal, Bjørnlidalen, Hølstrin, Storlidalen, Vindøldalen, Kårvatn og Innerdalen.*» (Naturbasen 1998).

De viktigste turløypene innenfor nedbørfeltet er gjennom Naustådalen, gjennom Gammelseterdalen og over Bjørnåskardet. Litt mindre viktige, men fremdeles av stor betydning, er turløypa gjennom Romådalen og traséen opp til nedre Neådalsvatnet. Turløypene tar utgangspunkt i selvbetjeningshytta på Kårvatn eller den betjente Todalshytta lenger ned i Todalen.

F2 Kårvatn turisthytte

Kårvatn ligger sentralt til øverst i Todalen. Hytta er selvbetjent, og har tatt imot fjellturister helt siden fotturismen startet i Trollheimen i midten av 1880-årene.. I 1920-årene ble det inngått en kvarteravtale mellom Trondhjems Turistforening og Josva Halle, daverende driver. I dag er den gamle Målåstua restaurert og har 18 sengeplasser. I 1994 ble kvarteret utvidet ved at det ble foretatt et påbygg på kårstua (Brox 1996).

Eiendommen er på over 100.000 dekar, og Surnadal Jeger og Fiskerforening administrerer kortsalg for jakt og fiske på Kårvatn som strekker seg inn mot Sunndal og Oppdal kommuner og omfatter store deler av Trollheimen landskapsvernområde (Brox 1996).

F3 Todalshytta

Todalshytta ble bygd av Edward Lorth Phillips, borgermester i byen Dartmouth i England, som fiskerhytte. Han hadde fra før sportshytter med jakt- og fiskeretter både i Sunndal og Øksendal (Halse 1968). Todalshytta, eller Phillip's house («Fillipen» lokalt) er en særpreget tømmervilla, tegnet av lady Louise Jane Forbes Lorth Phillips og satt opp i 1901. Tyskerne brukte hytta under krigen og tok med seg alt som var av inventar. Kristiansund og Nordmøre Turistforening kjøpte hytta i 1947, og har siden vært i foreningens eie. (KNT-brosjyre)

Todalshytta er døgnåpen i sommersesongen, og hadde i perioden 1993-96 mellom 250 og 400 overnattingsgjester årlig.(KNT 1996).

F4 Toåa ved Kårvatn

Toåa mellom Falløya og grensa for Trollheimen landskapsvernområde i Gammelseterdalen er ikke laks- og sjøørretførende. Det er imidlertid et brukbart ørretfiske i elva, og Surnadal JFF selger fiskekort på eiendommen til Kårvatn.

F5 Toåa nedstrøms Falløya

Toåa nedstrøms Falløya er laks- og sjøørretførende. Kortsalg administreres av Todalen elveeigarlag, og det meste av elvestrekningen inngår i ordningen. Elva er en brukbar fiskeelv, og særlig sjøørretfisket har tatt seg godt opp de seneste årene. Toåa har en interessant historie som fiskeelv for engelske rikfolk på slutten av 1800-tallet, og flere terskler er bygd i elva for å fremme fluefisket på den tiden.

F6 Halsetørnan

Halsetørnan er en lokalt brukt badeplass i utløpet av Toåa (Naturbasen 1998).

F7 Kvendsetørnan

Kvendsetørnan er en badeplass i utløpet av Toåa som i hovedsak er lokalt brukt. Området er også brukt som båtutfartsområde. (Naturbasen 1998).

Gradering av verdi

Tabell 6. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

FRILUFTSLIV		GRAD ERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTE KRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H09	H10	H11	S10	S11
F1	Trollheimen landskapsvernområde	N	X	X	X		X	X
F2	Kårvatn turisthytte	R			X			
F3	Todalshytta	R			X			X
F4	Toåa ved Kårvatn	L		X			X	
F5	Toåa nedstrøms Falløya	R			X	X	X	X
F6	Halsetørnan	L				X		
F7	Kvendsetørnan	L				X		

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

- H01 Urørhet
H09 Opplevelse
H10 Egnethet

STØTTEKRITERIER

- S10 Tilgjengelighet
S11 Natur- eller kulturfaktorer
H11 Dagens bruk

Referert og aktuell litteratur

Kart

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Brox, K. H. 1996 *Til Kårvatn vest i fjellet.* I Lauritzen P. R. (red.) *Trollheimen.* Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996.

Christensen A. L. 1984. *Gard og plass i en bygd på Nordmøre. Kulturminner fra nyere tid i Todalsvassdraget.* Riksantikvaren. 127s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep.* DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag.* DN-notat 1991-7. 10s.

Dyrøy, H. & M. Hjellmo 1995. *Kulturlandskap og kulturmarkstypar i Surnadal kommune.* Kandidatoppgave ved studiet Landskapsforvaltning og planlegging, avd. for Naturfag ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HSF). 97s.

Eklo, M. 1994. *Bonitering og kultiveringsplan for laks i Surna- og Toåvassdraget.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga rapp. nr.4 - 1994. 122s.

Eklo, M. 1993. *Naturfaglige konsesjonsvilkår knyttet til vassdragsutbygging i Møre og Romsdal. En oversikt over regulerte vassdrag.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga rapp. nr.3 - 1993. 254s.

Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernombråder i Norge.* Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag.* Det nasjonale kontaktnutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999. *Status for lakseførande vassdrag i Møre og Romsdal 1999.* Rapport 2000: 1. 175s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Utskrift fra Naturbasen for Surnadal kommune.*

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal.* 1997. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1997. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal.* 1996. Rapport nr. 1 - 1997. 233s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal.* 1994. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal.* Rapport nr. 8 - 1990. 19s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal i 1988 og 1989. Del Sunnmøre.* Rapport nr. 9 - 1990. 233s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.

Halse, I. 1996. *Kristiansund og Nordmøre Turistforening. Årbok 1996.* 119s.

Halse, I. 1970. *Garden ved brua. Bruset i Todalen.* Rune forlag, Trondheim. 88s.

Halse, I. 1968. *Markagard. Kårvatn i Todalen.* Rune forlag, Trondheim. 62s.

- Hyllbakk, H. 1975. *Setrane i Surnadal*
Kristiansund og Nordmøre Turistforening u. å. *Todalshytta - brosjyre*.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget.* 117s.
- Moen, A. 1996 *Vår mest varierte fjellheim.* I Lauritzen P. R. (red.) *Trollheimen.* Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker.* NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III.* NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern.* NOU 1983:44. Universitetsforlaget. 328s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Friluftsliv og vassdragsvern.* NOU 1983:45. Universitetsforlaget. 271s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge.* NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Stenvik, L. F. 1981. *Arkeologiske kulturminner i Todalsvassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag.* DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1981. 5s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.* Miljøverndepartementet. 131s.
- Surnadal kommune 1996a. *Bruset Øvre. gnr.142, bnr.3.* Reguleringsplan vedtatt 04.07.96
- Surnadal kommune 1996b. *Talgø gård hyttesenter.* Reguleringsplan vedtatt 30.05.96
- Surnadal kommune 1991. *Campingplass. gnr. 144, bnr. 2 Krokan, Ørsal, Todalen Jorunn Hyldbakk.* Reguleringsplan vedtatt 19.12.91.
- Surnadal kommune 1986. *Myrvang.* Reguleringsplan vedtatt 20.08.86.

6.0 KULTURMINNER

6.1 Toåa

«Det er registrert relativt få kulturminnetyper. Forhistorisk tid og middelalder er foreløpig lite representert, men det er likevel knyttet interessante problemstillinger til denne perioden.» (NOU 1983:41). Det er gjort 5 løsfunn fra steinalderen i Todalen, men det er ennå ikke funnet steinalderboplasser. «Kulturminnene kan bl.a. belyse følgende problemområder:

- Todalen som gjennomfartsområde mellom kyst og innland i steinbrukende tid
- Reinsdyrfangstens betydning for bosetningen» (NOU 1983:43)

«Ellers er det registrert flere dyregraver, og ifølge muntlige opplysninger skal det finnes langt flere både dyregraver og hogastiller. Reinfangst må ha hatt stor betydning for bosetningen i området.» (NOU 1983:43).

6.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

K1 Ruin gjeteranlegg, Romådalen

Rester av et gjeteranlegg med gjeterhytte og kubåser ved siden av. Det eneste anlegget av sitt slag som er registrert i Toåas nedbørfelt (Christiansen)

K2 Høyloer, Steinhaugen

To høyloer på Steinhaugen. Den innerste er nyrestaurert og verneverdig (Christiansen 1984).

K3 Austistusetra, Steinarstusetra og Øyasetra

Austistusetra, Steinarstusetra og Øyasetra (SEFRÅK 1566-020-027, -28, -29, -30, -31, -32, -33, -34, -35, -36) utgjør tilsammen Indre Halaseter. Austistusetra er et helhetlig anlegg som er under istandsetting (1984). Setra bør bevares som eneste komplette seteranlegg i Romådalen. Selet på Øyasetra er av spesiell interesse, og antakelig det huset i Romådalen som har høyest egenverdi som verneobjekt. Steinarstusetra har også verneverdi som del av hele Indre Halaseter-anlegget. (Christiansen 1984).

K4 Husbysetra

Husbysetra (SEFRÅK 1566-020-012, -13, -14, -15, -16, -17, -18, -19, -20, -21) består av Ytre Husbysetra, Jostusetra og Nilsstusetra. Ytterst ligger Ytre Husbysetra, og bare en forfallen høyloe står igjen bortsett fra murene. Særlig interessante her er "hotellet", eller selet på Nilsstusetra (1871), som er flyttet hit fra Jostusetra i 1946. (Christiansen 1984).

K5 Ytre Halaseter

Ytre Halaseter består av Gammelsetra, Pestusetra og Ramsøysetra (SEFRÅK 1566-020-002, -3, -4, -5, -6, -7, -8, -9, -10, -11) Setrene er i god stand, og brukes som fritidsboliger.

K6 Høyloe til Ytre Halaseter

Høyloe til Ytre Halaseter (SEFRÅK 1566-020-001) bygd i perioden 1900-1925. Bygningen er i begynnende forfall.

K7 Naustådalssetra

Naustådalssetra (SEFRAK 1566-020-059, -60, -61, -62, -63) ble bygd allerede i perioden 1750-1774, ombygd og i god stand i dag. Setra inneholder ruin etter fjøs fra samme periode, og et fjøs til nedfalls, ei høyløe til nedfalls og ei høyløe bygd på 1800-tallet som er i god stand.

K8 Steinmur, nedre Neådalsvatnet

Steinmur (kve?), muligens fra oksedrifta i dalføret i begynnelsen av 1900-tallet. (Halse 1970).

K9 Tuft etter kvern og kanal

Tuft etter kvern og kanal fra elva Neåa ved Kårvatn (Christiansen 1984).

K10 Gammel bru over Neåa

Gammel bru over Neåa med laftede brukar (Christiansen 1984)

K11 Tufter etter kvern- og saganlegg

Tufter etter kvern- og saganlegg (SEFRAK 1566-020-046). Damanlegg, kanal og forbygninger langs Ruggelbekken. (Christiansen 1984).

K12 Dalahaugen

Dalahaugen (SEFRAK 1566-020-047, -48, -49, -50) består av våningshus i god stand (1825-49), fjøs i god stand (1825-49), eldhus i god stand (1825-49) og ruin etter høyløe.

"Dalahaugen er uten sammenlikning den best bevarte tidligere husmannsplassen som ble registrert" (Christiansen 1984).

K13 Kårvatn

Kårvatn (SEFRAK 1566-020-042, -43, -53, -54, -55, -56, -57, -58, -64, -65) inneholder et våningshus "Målarstua" fra midten av 1800-tallet, våningshus fra 1910, driftsbygning fra 1895, stabbur fra 1770-åra?, vognskjul (tidligere saghus) fra 1800-tallet, staurhus fra 1875-1899 og brukar for bru over Toåa (1895). (Christiansen 1984).

K14 Myrvang

Myrvang (SEFRAK 1566-020-051, -52) var husmannsplass under Kårvatn, bestående av våningshus og driftsbygning. Bygd 1800-1899, men gjenstand for store forandringer ved påbygg og ombygging.

K15 Utløer vest for Kårvatn

Utløer på Lauvhjelløya, Kjerringøya, Storenga, Nordholmen, Berauholmen m.m. (SEFRAK 1566-020-038, -39, -40, -41, -68) Utløene er i variabel stand, men stort sett forfallen. (Møre og Romsdal fylkeskommune 1998).

K16 Markastue, Talgøyan

Markastue, Talgøyan (SEFRAK 1566-020-038) Kokkhuset hadde sin funksjon under slåtten på de rike slåtteteigene mellom Talgøy og Kårvatn.

K17 Hanshaugsetra

Hanshaugsetra (SEFRAK 1566-020-066, -067) består av seterbu i fremskreden forfall og ruin etter fjøs, begge deler fra perioden 1800-1899. (Møre og Romsdal fylkeskommune 1998).

K18 Gammelsetra

Gammelsetra (SEFRAK 1566-020-070). Byggeår 1850-1874. Ruin i dag.

K19 Sommerfjøs

Sommerfjøs (SEFRAK 1566-020-037), bygd i perioden 1700-1799. Framskredet forfall.

K20 Gammel bru over Vassosen

Gammel bru over Vassosen. Brukar i stein. (Christiansen 1984).

K21 Talgøy

Talgøy (SEFRAK 1566-020-071, -72, -73, -74, -75, -76) er karakterisert som markagård sammen med Kårvatn, og består av våningshus (1850-tallet), kårstue (1850-tallet), stabbur, driftsbygning, kornløe, sagbygning, tuft etter eldhus og vedskåle fra slutten av 1800-tallet. (Christiansen 1984).

K22 Vestrum

Vestrums (SEFRAK 1566-020-086, -87, -88, -89) fra omkring 1900 består av driftsbygning, eldhus og verksted. Våningshusets kjerne er antakelig eldre. (Christiansen 1984).

K23 Talgøysetra

Talgøysetra (SEFRAK 1566-020-158, -159, -160, -161) er bare ruiner i dag. Bygd på midten av 1800-tallet.

K24 Rester etter gammel torvstrøfabrikk

Rester etter en gammel torvstrøfabrikk nedenfor "Kufallet". Det finnes også rester etter damanlegg og ei kjørebru. Torrvivene var vassdrevne. Partnerskapet ble opplest i 1936, og fabrikkproduksjonen opphørte. (Christiansen 1984)

K25 Talgøy møbelfabrikk

Bygninger tilknyttet Talgøy møbelfabrikk (SEFRAK 1566-020-077) bestod av fabrikkbygning, bolig og arbeiderbolig fra perioden 1903-1910. (Christiansen 1984).

K26 Rester etter tjæremile

Rester etter tjæremile (ca. 1930) og kraftverk ved Raudåa. Fra kraftverket sees fundament for turbin og generator, (1914), demning og stor rørgate i treverk fra 1929. (Christiansen 1984).

K27 Rester etter en bekkekvern

Rester etter en bekkekvern med oppmuringer, enkelte stokker og en kvernstein (Christiansen 1984).

K28 Todalen kirke

Todalen kirke ble bygd i 1861 på dugnad etter at en tidligere reiste til Stangvik kirke. Kirken ble ombygd i 1890 med tårn, kor og sakristi (Christiansen 1984).

K29 Ungdomshuset i Todalen

Ungdomslaget i Todalen ble stiftet i 1891, og det nye ungdomshuset sto ferdig i 1900. Huset er en del ombygd siden den tid. (Christiansen 1984).

K30 Gårdsanlegg i Todalen

Innenfor og utenfor 100-metersbeltet nedenfor samløpet med Romåa ligger 12 gårdsanlegg. "Det som gjør bebyggelsen i Todalen spesielt interessant, er dens enhetlige preg. De samme bygningstyper går igjen fra gårdsbruk til gårdsbruk med de variasjoner en alltid vil finne i eldre bebyggelse. Det er få hus på tunene som bryter med dette miljøet. Spesiell interesse knytter seg til våningshusene" (Christiansen 1984). "Det er dette landskapet med elv, dyrket mark og eldre gårds- og husmannsbebyggelse sett under ett, som er det kulturhistorisk mest verneverdig i Todalen" (Christiansen 1984)

K31 Todalshytta

Todalshytta ble bygd av Edward Lorth Phillips, borgermester i byen Dartmouth i England, som fiskerhytte. Han hadde fra før sportshytter med jakt- og fiskeretter både i Sunndal og Øksendal (Halse 1968). Todalshytta, eller Phillip's house («Fillipen» lokalt) er en særpreget tømmervilla, tegnet av lady Louise Jane Forbes Lorth Phillips og satt opp i 1901. Tyskerne brukte hytta under krigen og tok med seg alt som var av inventar. Kristiansund og Nordmøre Turistforening kjøpte hytta i 1947, og den har siden vært i foreningens eie. (KNT-brosyre)

Gradering av verdi

Tabell 8. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

- H03 Variasjon og mangfold
H04 Representativitet
H05 Sjeldenhetsverdi
H12 Pedagogisk verdi

STØTTEKRITERIER

- S12 Bruksverdi
S13 Symbolverdi, identitetsverdi

Referert og aktuell litteratur

Aksdal, S. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelingen rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelingen rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Brox, K. H. 1996 *Til Kårvatn vest i fjellet*. I Lauritzen P. R. (red.) Trollheimen. Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996.

Christensen A. L. 1984. *Gard og plass i en bygd på Nordmøre. Kulturminner fra nyere tid i Todalsvassdraget*. Riksantikvaren. 127s.

Dyrøy, H. & M. Hjellmo 1995. *Kulturlandskap og kulturmarkstypar i Surnadal kommune*. Kandidatoppgave ved studiet Landskapsforvaltning og planlegging, avd. for Naturfag ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HSF). 97s.

Halse, L. 1970. *Garden ved brua. Bruset i Todalen*. Rune forlag, Trondheim. 88s.

- Halse, L. 1968. *Markagard. Kårvatn i Todalen*. Rune forlag, Trondheim. 62s.
- Hyllbakk, H. 1975. *Setrane i Surnadal*
- Kristiansund og Nordmøre Turistforening u. å. *Todalshytta - brosjyre*.
- Møre og Romsdal fylkeskommune 1999. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*
- Møre og Romsdal fylkeskommune 1995. *Fornminne i Surnadal kommune*. Foreløpig utgave.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Kulturminner og vassdragsvern*. NOU 1983:43. Universitetsforlaget. 381s.
- Stenvik, L. F. 1981. *Arkeologiske kulturminner i Todalsvassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag*. DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1981. 5s.

7.0 AKTUELLE TRUSLER

Det foreligger planer om riksveg mellom Ålvundeid og Todalen bl.a. for å unngå fergestrekningen mellom Rykkjem og Kvenna. Traséen er planlagt over Toåa ovenfor elveoset på høyde med dagens lokalvegkryssing av elva. Det skal utarbeides egen kommunedelplan for området med Statens vegvesen som planansvarlig (u. a. pr. juli -98).

En planlagt høyspentlinje mellom Tjeldbergodden og Sunndalsøra vil kunne komme i berøring med vassdraget. Statnett sine planer foreligger pr. dato (juli -98) kun som skisser, og vil ikke realiseres før et eventuelt vedtak om gasskraftverk i Aure kommune.

Det foreligger planer om 3 nye hytter ved Myrvang (Kårvatn) (Surnadal kommune 1986), ny hytte og framføring av sti sør for Bruset (Surnadal kommune 1996a), Campingplass med hytter, servicebygg og oppstillingsplass for campingvogner/bobiler øst for innløpet av Haukåa (Surnadal kommune 1991) og 4 hytter nede ved Toåa ved Talgøy (Surnadal kommune 1996b).

Skogsdrift kan true deler av de registrerte skogområdene av spesiell verdi for det biologiske mangfoldet. Den unormalt store hjortebestanden utgjør en alvorlig trussel mot de biologiske verdiene knyttet til gammel alm, siden dyrene forhindrer foryngelse av trær og dels dreper gamle almer med barkgnag på vinteren.

8.0 LITTERATUR

Kart

- Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal. Kvartærgeologisk kart 1:100.000. Geografisk institutt. Universitetet i Oslo.
- Aune B. & Det norske meteorologiske institutt 1993a. Månedstemperatur 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.6, Statens kartverk.
- Aune B. & Det norske meteorologiske institutt 1993b. Årstider og vekstsesong 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.7, Statens kartverk.
- Dahl E., Elven R., Moen A. & Skogen A. 1986. Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.
- Follestad, B. A. 1994. Snøta. Kvartærgeologisk kart 1420 I M 1:50 000 med beskrivelse. Norges geologiske undersøkelse..
- Follestad, B. A. 1985. Stangvik. Beskrivelse til kvartærgeologisk kart 1420 IV M 1:50 000 (med fargeetrykt kart). Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 67. 25s.
- Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse. Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.
- Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993a. Årsnedbør 1:2 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1, Statens kartverk.
- Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993b. Månedsnedbør 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.2, Statens kartverk.
- Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993c. Nedbørhyppighet 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.3, Statens kartverk.
- Statens kartverk - Miljøenheten 1998. Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94. Statens kartverk.

Litteratur

- Aksdal, S. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.
- Asheim, V. 1993. Håndbok i landskapskartlegging. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.
- Bevanger, K., J. O. Gjershaug & Ø. Ålbu 1981. Fuglefaunaen i Todalsvassdragets nedbørfelt, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker. Det. Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet. Zool. Ser. 1981-16. Universitetet i Trondheim. 63s.
- Beyer, I & J. B. Jordal 1995. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregisteringer 1995. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.
- Brox, K. H. 1996 Til Kårvatn vest i fjellet. I Lauritzen P. R. (red.) Trollheimen. Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996.

- Brun P. F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernnavdelingen.
- Christensen A. L. 1984. *Gard og plass i en bygd på Nordmøre. Kulturminner fra nyere tid i Todalsvassdraget.* Riksantikvaren. 127s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep.* DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995.* Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan.* DN-rapport 1992-9. 120s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag.* DN-notat 1991-7. 10s.
- Dyrøy, H. & M. Hjellmo 1995. *Kulturlandskap og kulturmarkstypar i Surnadal kommune.* Kandidatoppgave ved studiet Landskapsforvaltning og planlegging, avd. for Naturfag ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HSF). 97s.
- Eklo, M. 1994. *Bonitering og kultiveringsplan for laks i Surna- og Toåvassdraget.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga rapp. nr.4 - 1994. 122s.
- Eklo, M. 1993. *Naturfaglige konsesjonsvilkår knyttet til vassdragsutbygging i Møre og Romsdal. En oversikt over regulerte vassdrag.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga rapp. nr.3 - 1993. 254s.
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge.* Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag.* Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999. *Status for lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal 1999.* Rapport 2000: 1. 175s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Utskrift fra Naturbasen for Surnadal kommune.*
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997.* Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1996. *Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal.* Rapport nr. 13 - 1995. 94s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1994.* Rapport nr. 6 - 1995. 271s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal.* Rapport nr. 10 - 1992. 118s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal.* Rapport nr. 5 - 1991. 101s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal.* Rapport nr. 8 - 1990. 19s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr.* 143s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi.. Rapport nr. 1 - 1986.* 79s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune 1993. *Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Høyringsutkast.* Møre og Romsdal fylkeskommune. 24s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.

Gjærevoll O. 1980. *Oversikt over flora og vegetasjon i Trollheimen.* Universitetet i Trondheim Botanisk serie 1980-2. .42s.

Halse, I. 1996. *Kristiansund og Nordmøre Turistforening. Årbok 1996.* 119s.

Halse, L. 1970. *Garden ved brua. Bruset i Todalen.* Rune forlag, Trondheim. 88s.

Halse, L. 1968. *Markagard. Kårvatn i Todalen.* Rune forlag, Trondheim. 62s.

Holten J.I., Frisvoll A.A. & Aune E.I. 1986. *Havstrand i Møre og Romsdal.* Økoforsk rapp. 1986: 3A og 3B.

Hyllbakk, H. 1975. *Setrane i Surnadal*

Jordal, J. B. & G. Gaarder 1999. *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1992-98. Samlerapport.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksavdelinga. Rapport nr. 1 - 99. 278s.

Kristiansund og Nordmøre Turistforening u. å. *Todalshytta - brosjyre.*

Korsmo, H. & D. Svalastog 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal.* NINA Oppdragsmelding 427:1-106.

Lindstrøm, E-A og Relling B. 1994. *Overvåking av små og mellomstore landbruksforurensede vassdrag i Møre og Romsdal. Undersøkelser i 1994.* NIVA rapport lnr 3449-96.

Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster.* Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget.* 117s.

Moen, A. 1996 *Vår mest varierte fjellheim.* I Lauritzen P. R. (red.) *Trollheimen.* Den Norske Turistforening. Fjell og vidde nr.7 - 1996.

Moen A. & Odland A. 1993. *VegetasjonssekSJoner i Norge.* Univ. Trondheim, Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 1993-2: 37-53.

Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen.* Rapp. Bot. Ser.1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.

Møre og Romsdal fylkeskommune 1999. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*

Møre og Romsdal fylkeskommune 1995. *Fornminne i Surnadal kommune.* Foreløpig utgave.

- NIJOS 1993. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser. Foreløpig utgave 01.03.1993.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndelning av Norden.* Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker.* NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III.* NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern.* NOU 1983:42. Universitetsforlaget. 376s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Kulturminner og vassdragsvern.* NOU 1983:43. Universitetsforlaget. 381s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern.* NOU 1983:44. Universitetsforlaget. 328s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Friluftsliv og vassdragsvern.* NOU 1983:45. Universitetsforlaget. 271s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge.* NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Nøst, T. 1981. *Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Todalsvassdraget, Nord-Møre 1980.* Det. Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet. Zool. Ser. 1981-12. Universitetet i Trondheim. 55s.
- Sollid, J. L. (red.) 1983. *Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernedede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. 14 plansjer.* Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55-1983. 200s.
- Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvantærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge.* Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.
- Stenvik, L. F. 1981. *Arkeologiske kulturminner i Todalsvassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag.* DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1981. 5s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.* Miljøverndepartementet. 131s.
- Surnadal kommune 1996a. *Bruset Øvre. gnr. 142, bnr. 3.* Reguleringsplan vedtatt 04.07.96
- Surnadal kommune 1996b. *Talgø gård hyttesenter.* Reguleringsplan vedtatt 30.05.96
- Surnadal kommune 1995. *Miljøpolitisk strategiplan for Surnadal kommune.*
- Surnadal kommune 1991. *Campingplass. gnr. 144, bnr. 2 Krokan, Ørsal, Todalen Jorunn Hyldbakk.* Reguleringsplan vedtatt 19.12.91.
- Surnadal kommune 1986. *Myrvang.* Reguleringsplan vedtatt 20.08.86.
- Vold, L. E. 1981. *Flora og vegetasjon i Toåas nedbørfelt, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag.* Delrapport 6. Det. Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet. Bot. Ser. 1981-10. Universitetet i Trondheim. 55s.

9.0 METODE

9.1. Fremgangsmåte

Det er utarbeidet faglige kriterier for hvordan verneverdiene skal måles og karakteriseres i arbeidet med å oppføre oversikten over verneverdiene (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1998). Verdiene er knyttet til følgende tema

- prosesser og former skapt av is og vann
- biologisk mangfold
- landskapsbildet
- friluftsliv
- kulturminner

Datainnsamling

Innsamling av data har vært koncentrert om det som allerede finnes av dokumentasjon. Lokale kontaktpersoner er benyttet, og det er i tillegg gjennomført enkelte nye registreringer.

Litteratur

Eksisterende dokumentasjon er innhentet fra arkiv, bibliotek og elektroniske databaser hos forvaltningsmyndigheter og faginstitusjoner.

Enkelte vassdrag i fylket er behandlet i prosjektet «Differensiert forvaltning av verna vassdrag» (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1995). En stor andel av de vernede vassdragene er dessuten tidligere vurdert for utbygging, og av den grunn oppfanget i prosjektet «Samlet plan for vassdrag» (Miljøverndepartementet 1984). Begge prosjekt dokumenterer verdier i vassdrag.

Lokalt finnes dokumentasjon fra prøvefiske, jakt- og fiskekortsalg, belegg på hytter, bomavgifter m.m. Lokale historielag, ornitologiske, botaniske og entomologiske foreninger og andre kan ofte sitte inne med dokumentasjon fra vernelokaliteter, eller forslag til slike.

Møte med kommunen

Det har vært arrangert et møte med vertskommunen for vassdraget. Hensikten med møtet har dels vært å informere om registreringsarbeidet og dels å innhente informasjon om aktuelle verdifulle lokaliteter innenfor vassdraget.

Egne registreringer

Prosjektarbeiderne Geir Gaarder og Morten W. Melby har utført egne registreringer i vassdraget. Feltinnsatsen har hatt et beskjedent omfang, mellom 2 og 5 dager pr. vassdrag.

Kartfesting

Hver lokalitet er kartfestet. Denne rapporten har et kartvedlegg for hvert fagtema som dekker hele nedbørsfeltet. Lokalitetene er digitalisert etter et manuelt tegnet manuskart i målestokk 1:50.000. Grunnlaget for digitaliseringen er N50-basen fra Statens Kartverk (lisensnr. LKS82003-O3647).

9.2. Kriteriebruk

Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet. Kriteriene er ført opp i tabell 9 etter avsnittet om Graderingsprinsipper, definisjon av kriteriene finnes i veileder for VVV-prosjektet "Dokumenterte verneverdier i vernede vassdrag", foreløpig utgave sept. 1997. Denne finnes bl.a. hos fylkesmannens miljøvernavdeling.

I tillegg brukes kriteriene til å foreslå en gradering av delområdets betydning til nasjonal, regional og lokal målestokk. Noen ganger vil den gjennom VVV-prosjektets foreslalte verdien for et delområde/objekt falle ut som noe "høyere" sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn om delområdets betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet. For nye VVV-prosjekter fra og med 1999, vil dette graderingsprinsippet evt. bli vurdert på nytt.

De arealer som er pekt ut, skal fortrinnsvis være områder med tilknytning til vann, bekker og elver som har betydning for å bevare vassdragsnatur vernet i verneplan for vassdrag I-IV. I tillegg kommer delområder med tilknytting til breer. Dersom enkelte kvaliteter som ligger utenfor de vassdragsnære arealene, var viktige for at vassdraget ble vernet så vil også disse kunne tas med i oversikten over verdier.

Graderingsprinsipper

Her er det blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/tilstede, ifølge definisjon, så vil delområdet også gis en verdi. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antallet støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdets frilufts-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.

1. Prosesser og former skapt av vann og is

*** Nasjonalt viktig verdi	** Regionalt viktig verdi	* Lokalt viktig verdi
✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier,	✓ To hovedkriterier + minimum et støttekriterium	✓ Minimum et hovedkriterium.
✓ Alternativt minimum tre hovedkriterier		

2. Biologisk mangfold

*** Nasjonalt viktig verdi	** Regionalt viktig verdi	* Lokalt viktig verdi
✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller	✓ To hovedkriterier	✓ Minimum et hovedkriterium.
✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier.		

3. Landskapsbilde

*** Nasjonalt viktig verdi	** Regionalt viktig verdi	* Lokalt viktig verdi
✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier,	✓ Minimum to hovedkriterier	✓ Minimum et hovedkriterium.
✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier.		

4. Friluftsliv

*** Nasjonalt viktig verdi	** Regionalt viktig verdi	* Lokalt viktig verdi
✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller	✓ To hovedkriterier, eller ✓ Minimum to støttekriterier	✓ Minimum et hovedkriterium. ✓ Minimum et støttekriterie
✓ Minimum 2 hovedkriterier + minimum et støttekriterium		

5. Kulturminner

Ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering.

Tabell 9. Tabellen viser hvilke tema og kriterier som er brukt i VVV-prosjektet

INNDELING AV VERNEVERDIER	FAGOMRÅDER BRUKT I VERNEPLAN I-IV	HOVEDKRITERIER	STØTTEKRITERIER
PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørhet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhetsverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi
BIOLOGISK MANGFOLD	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørhet H 03 Variasjon og mangfold H 05 Sjeldenhetsverdi H 06 Sårbarhet	S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi S 04 Biologisk funksjon S 05 Arealstørrelse
LANDSKAPS BILDE	Friluftsinteresser Geofag	H 01 Urørhet H 06 Sårbarhet H 07 Helhet H 08 Inntrykksstyrke	S 06 Urørhet S 07 Sjeldenhetsverdi S 08 Typiskhet S 09 Historisk dokument
FRILUFTSLIV	Friluftsinteresser Jaktinteresser Geofag	H 01 Urørhet H 09 Opplevelse H 10 Egnethet H 11 Dagens bruk	S 10 Tilgjengelighet S 11 Natur- og Kulturkvalitet
KULTURMINNER	Kulturverninteresser	H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhetsverdi H 12 Pedagogisk verdi	S 12 Bruksverdi S 13 Symbolverdi, identitetsverdi

10. KART

Oversiktskart over varig verna vassdrag i Møre og Romsdal (målestokk, ca 1: 850 000)

Kart nr. 1-6.

Tillatelsesnummer LKS82003-O3647

Kartene vises i målestokk, ca 1:106 000

Kart nr. 1. Inngrepsfri natur i Toåa

Kart nr. 2.

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
P1	Neådalspiggen	—
P2	Neådalsvatnet	—
P3	Talgøyhaugan	—
P4	Nord for Skjerdingsfjellet	—

Kart nr. 3

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
B1	Trollheimen landskapsvernområde	Nasjonal
B2	Gammelseterdalen	Regional
B3	Knubban	Lokal
B4	Foss i Nauståa	Regional
B5	Vassosvatnet - Kårvatn	Lokal
B6	Nord for Vassosvatnet	Lokal
B7	Toåa sør for Talgøyhaugan	Lokal
B8	Vest for Talgøy	Regional
B9	Høybakkan	Lokal
B10	Romålia	Regional
B11	Sump ved Ramsøy	Lokal
B12	Ørsalmyran	Regional
B13	Todalsøra	Nasjonal
B14	Kvernåa	Lokal

Kart nr. 4

LANDSKAPSBILDE		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
L1	Neådalssnota/Neådalspiggen	Regional
L2	Nedre Neådalsvatnet	Regional
L3	Nauståfossen	Lokal
L4	Romådalen	Regional

Kart nr. 5

FRILUFTSLIV		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
F1	Trollheimen landskapsvernområde	Nasjonal
F2	Kårvatn turisthytte	Regional
F3	Todalshytta	Regional
F4	Toåa ved Kårvatn	Lokal
F5	Toåa nedstrøms Falløya	Regional
F6	Halsetørnan	Lokal
F7	Kvendsetørnan	Lokal

Kart nr. 6

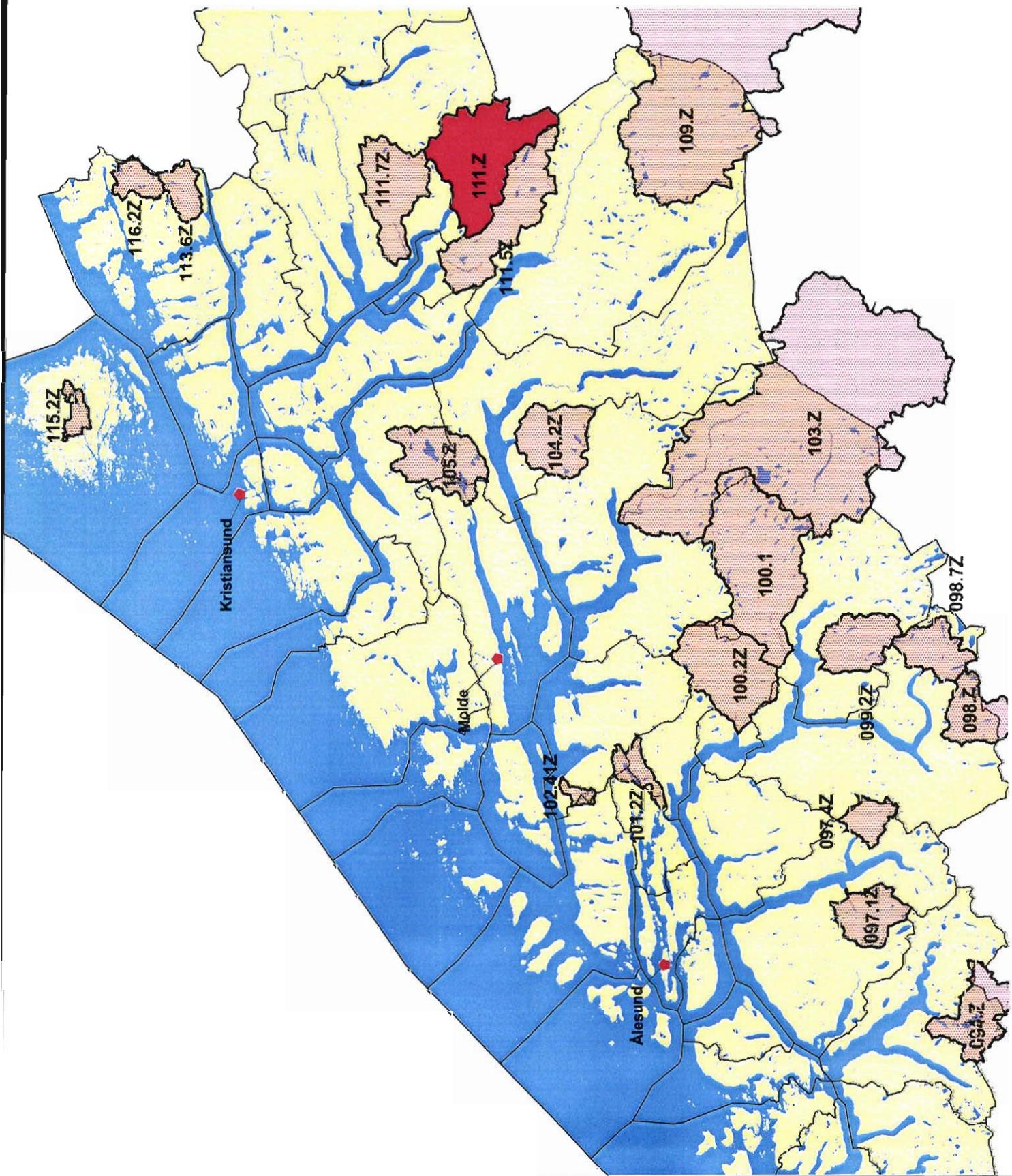
KULTURMINNER	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET
K1	Ruin gjeteranlegg, Romådalen
K2	Høyloer, Steinhaugan
K3	Austistussetra, Steinarstussetra og Øyasetra
K4	Husbysetra
K5	Ytre Halaseter
K6	Høyloë, ytre Halaseter
K7	Naustådalassetra
K8	Steinmur, nedre Neådalsvatnet
K9	Tuft etter kvern og kanal
K10	Gammel bru over Neåa
K11	Tuft etter kvern- og saganlegg
K12	Dalahaugen
K13	Kårvatn
K14	Myrvang
K15	Utløer vest for Kårvatn
K16	Markastue, Talgøy
K17	Hanshaugsetra
K18	Gammelsetra
K19	Sommerfjøs
K20	Gammel bru over Vassosen
K21	Talgøy
K22	Vestrum
K23	Talgøysetra
K24	Rester etter en gammel torvstrøfabrikk
K25	Talgøy møbelfabrikk
K26	Rester etter tjærremile
K27	Rester etter en bekkekvern
K28	Todalen kirke
K29	Ungdomshuset i Todalen
K30	Gårdsanlegg i Todalen
K31	Todalshytta

Oversiktskart over varig verna vassdrag i Møre og Romsdal

Tegnforklaring

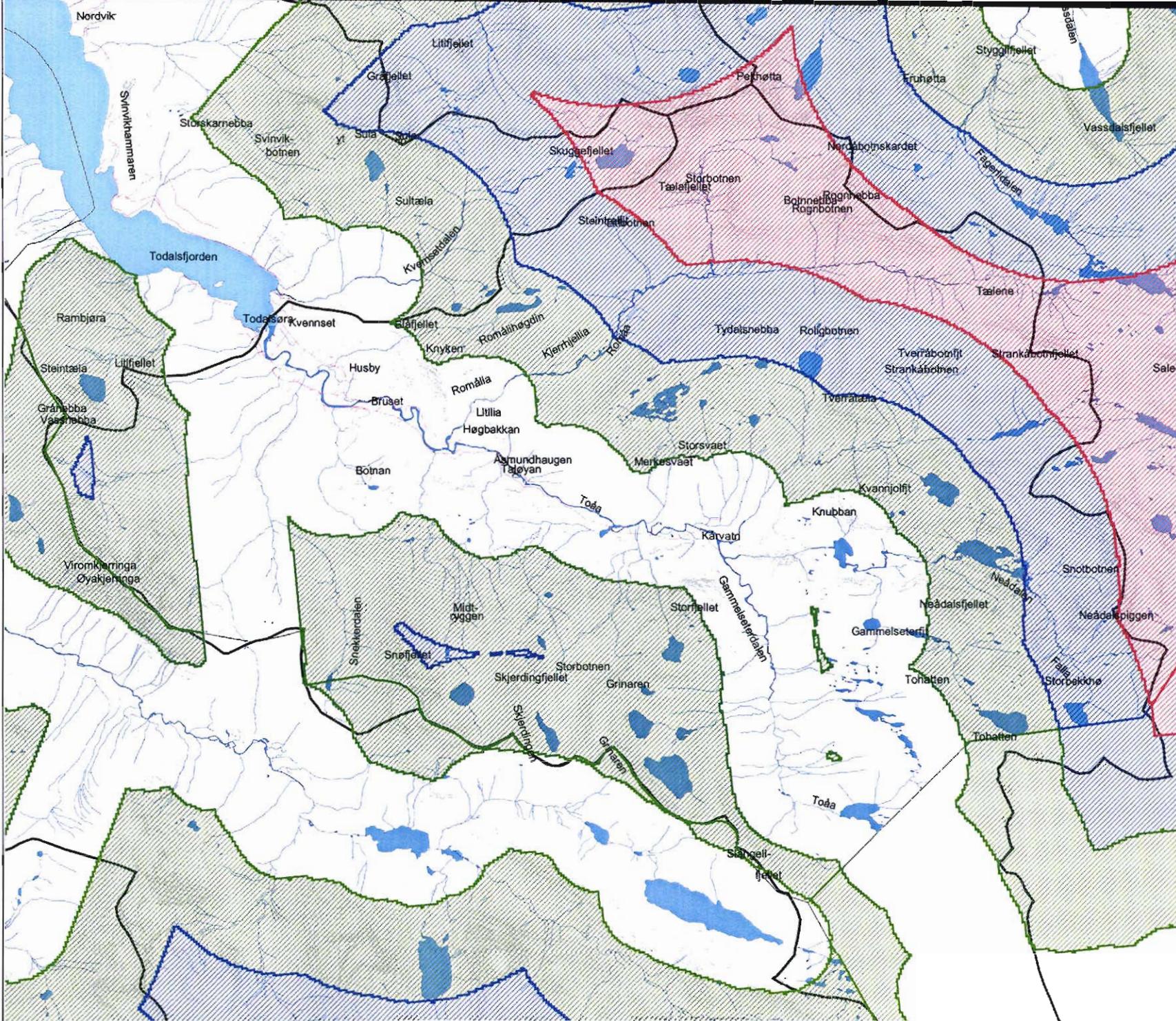
- Nedbørsfelt verna vassdrag
- Todå

Vassdrag	Vassdraget
Fuglevatnsvassdraget	115.22
Raua	103.5
Diva	109.2
Valldøla	100.2
Gjeitangervassdraget	098.72
Norddalvassdraget	099.22
Solnerelva	101.22
Ørvassdraget	105.2
Norangselva	097.42
Stigdalselva	094.2
Bygdaelva	098.62
Gjeitsteinelva	102.412
Visa	104.22
Ålvundelva	111.52
Todalsete (Todå)	111.2
Gjels	116.22
Todalvassdraget	113.62
Bondalsete	097.12
Stordalsete	100.22
Soye	111.72

Grunnkart: N250 kartdata.
Dato: 21.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Toåa (111, Z)
i Surnadal kommune

Inngrepsfri natur

Verdivurdering/Tegnforklaring

- >5 km fra inngrep
- 3-5 km fra inngrep
- 1-3 km fra inngrep
- Nedbørsfelt verna vassdrag

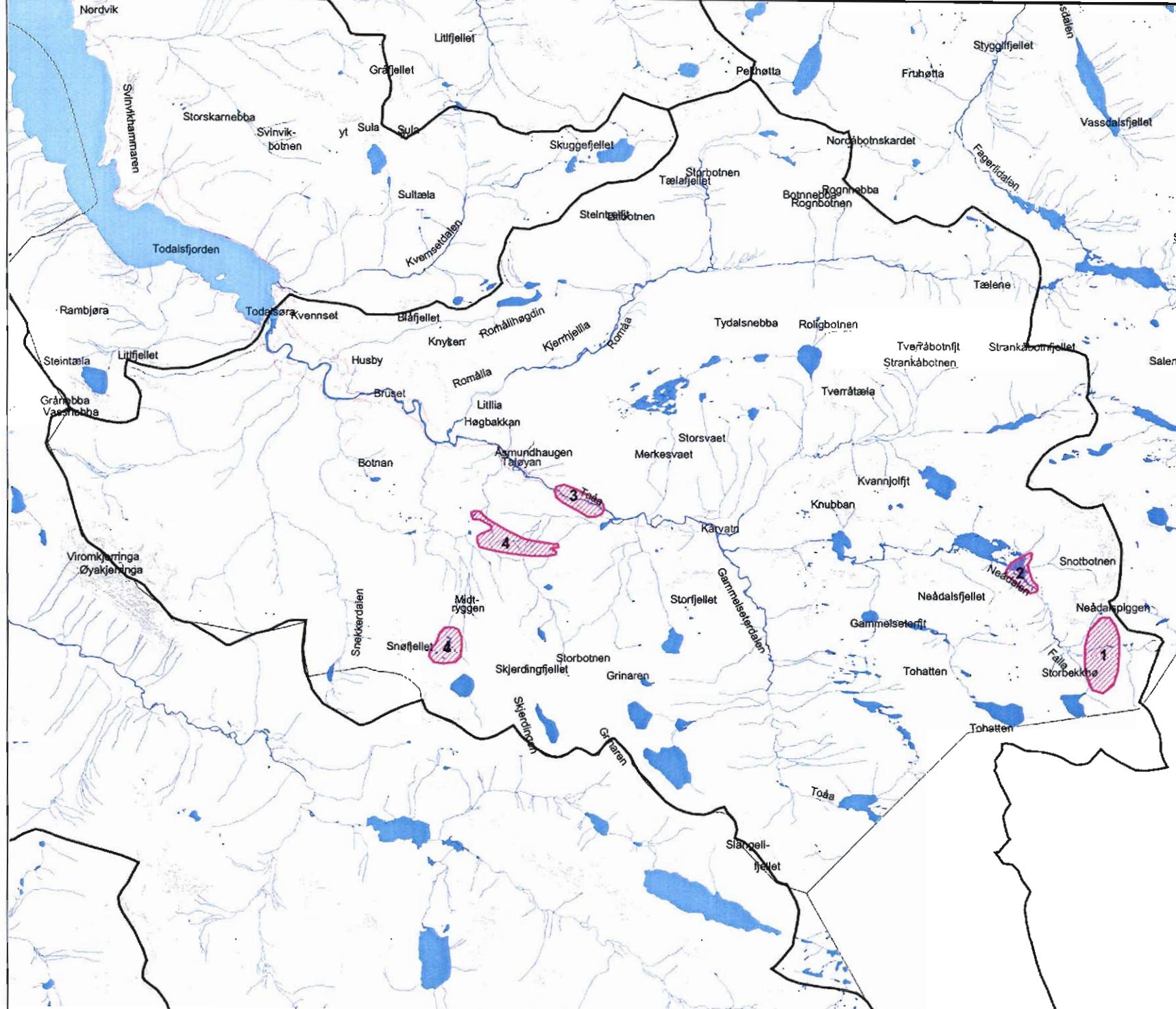
Grunnkart: N50 kartdata.
Kartblad: 1420-I, 1420-II, 1420-IV
Dato: 17.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kart nr. 1

Toåa (111, Z)
i Surnadal kommune

Prosesser og former
skapt av is og vann

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt vernat vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata.
Kartblad: 1420-I, 1420-II, 1420-IV
Dato: 17.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

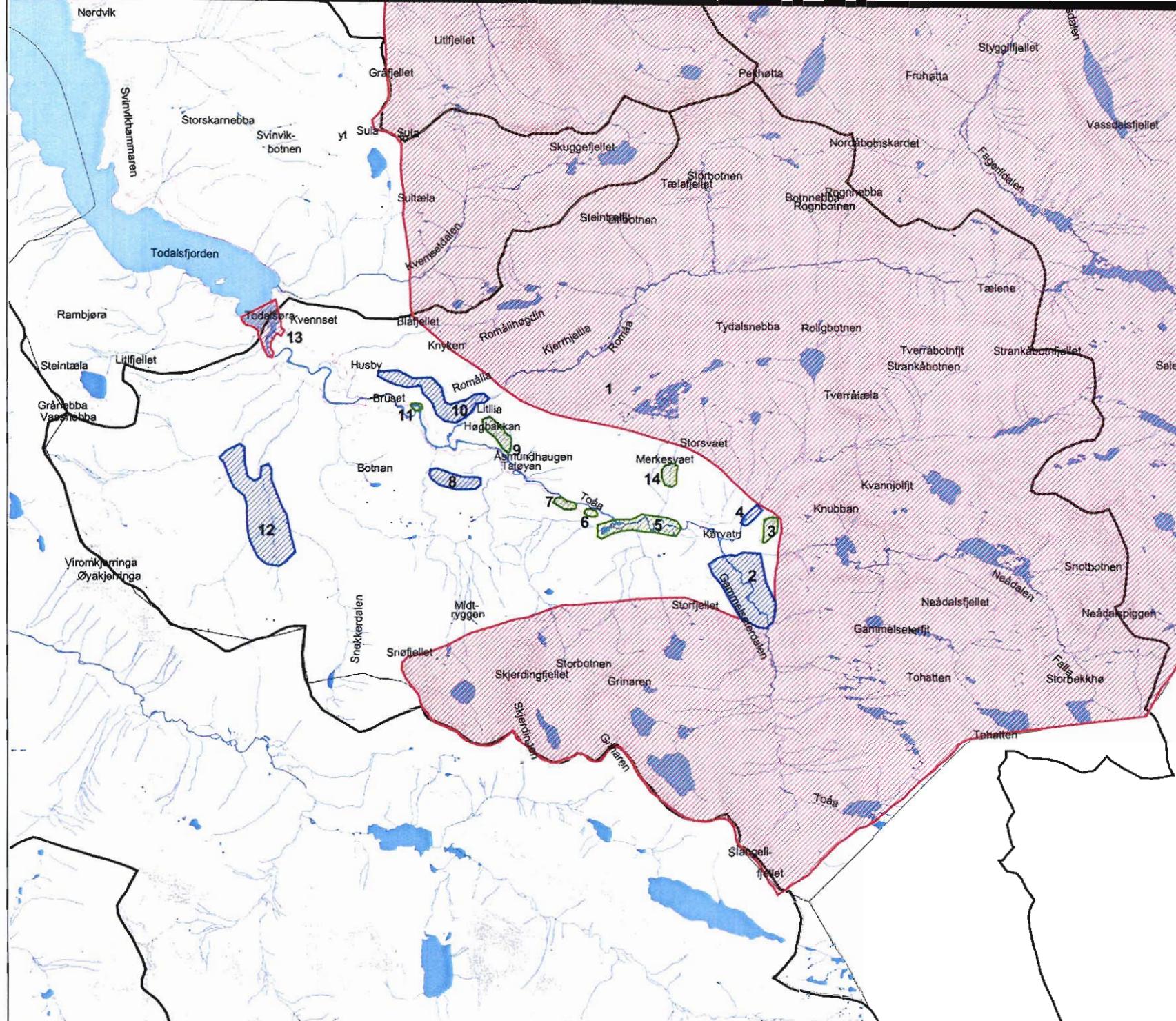

Kart nr. 2

Biologisk mangfold

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata.
Kartblad: 1420-I, 1420-II, 1420-IV
Dato: 17.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

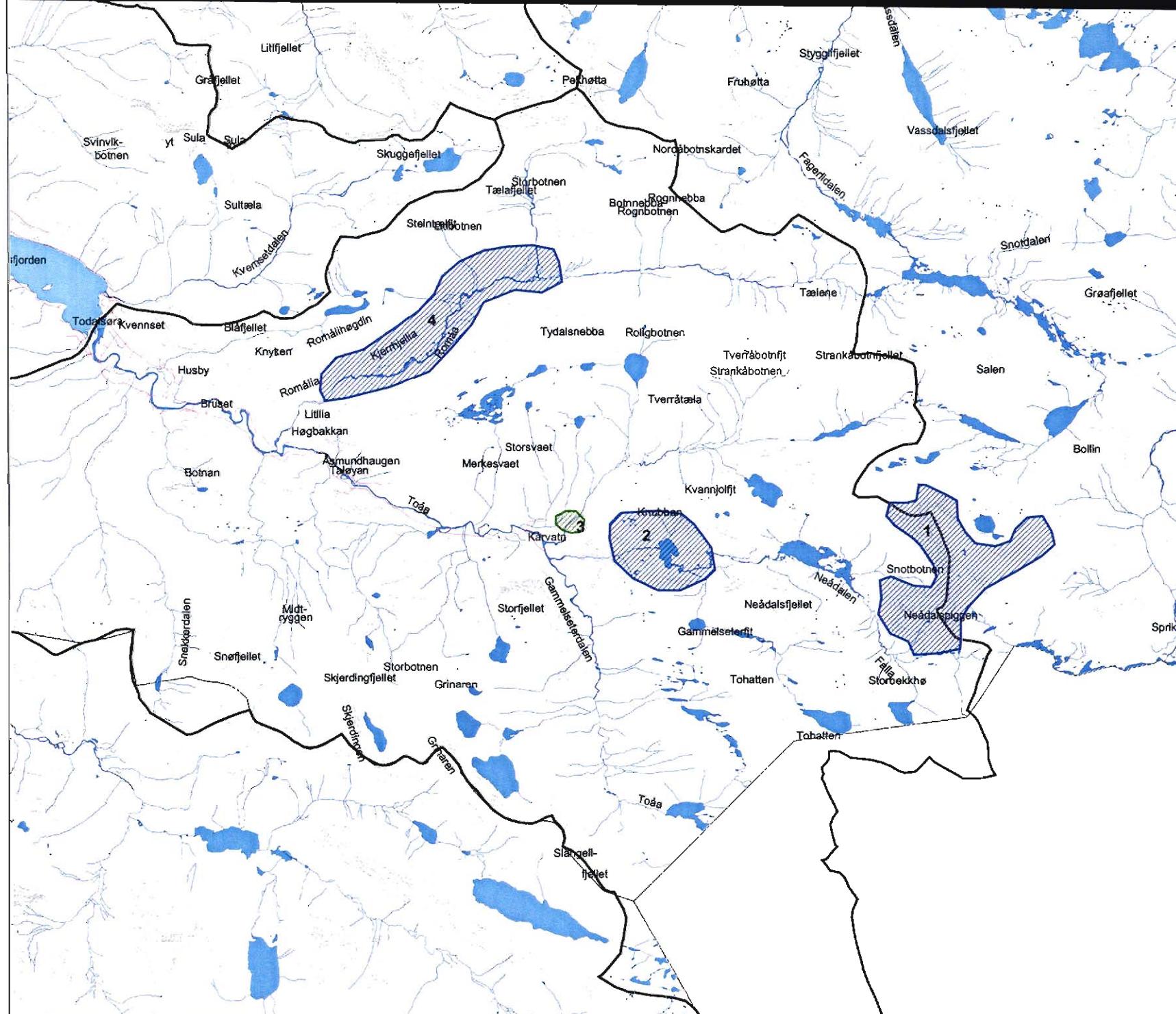

Toåa (111, Z)
i Surnadal kommune

Landskapsbilde

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata.
Kartblad: 1420-I, 1420-II, 1420-IV
Dato: 17.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

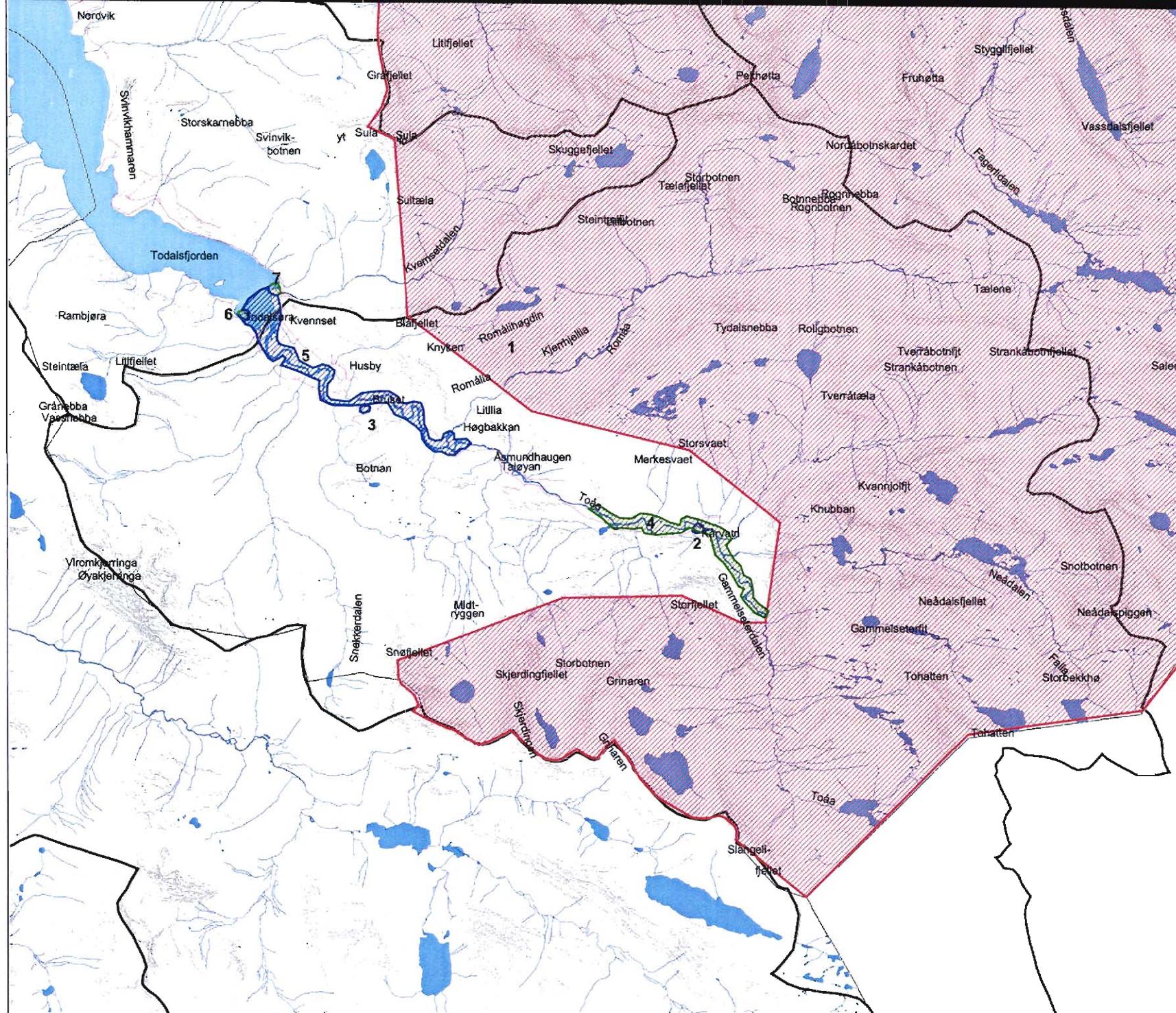

Toåa (111, Z)
i Surnadal kommune

Friluftsliv

Verdивurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt vernat vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata.
Kartblad: 1420-I, 1420-II, 1420-IV
Dato: 17.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

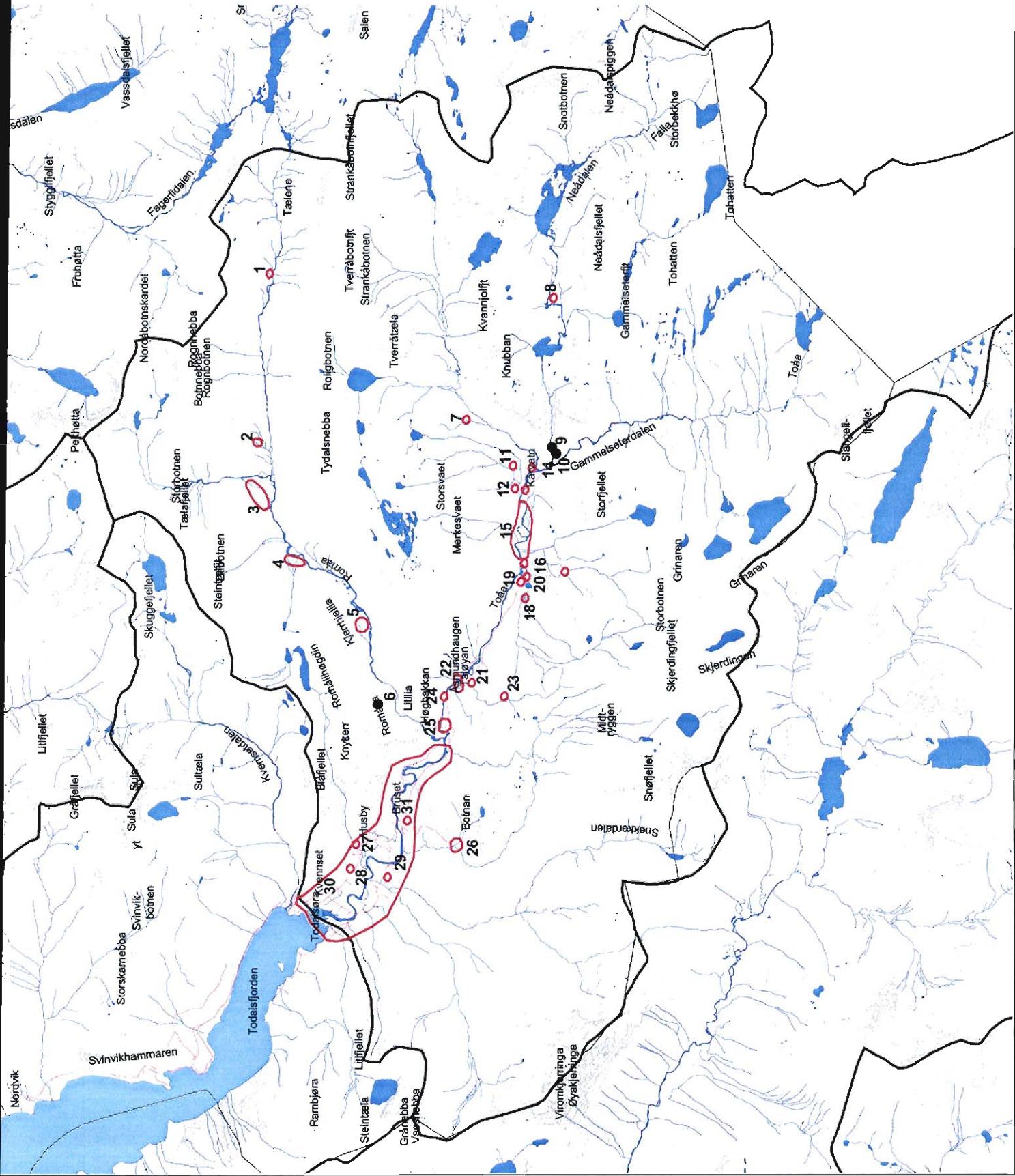

Toåa (111, Z) i Surnadal kommune

Kulturminner

Verdiurdering/Tegnforklaring

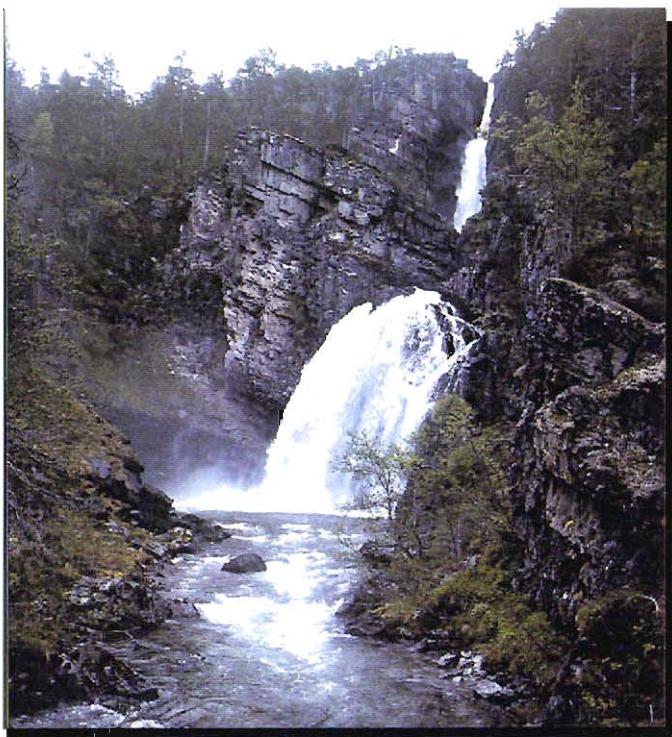
- Kulturminne
- Kulturminne
Nedbørsfelt verna vassdrag

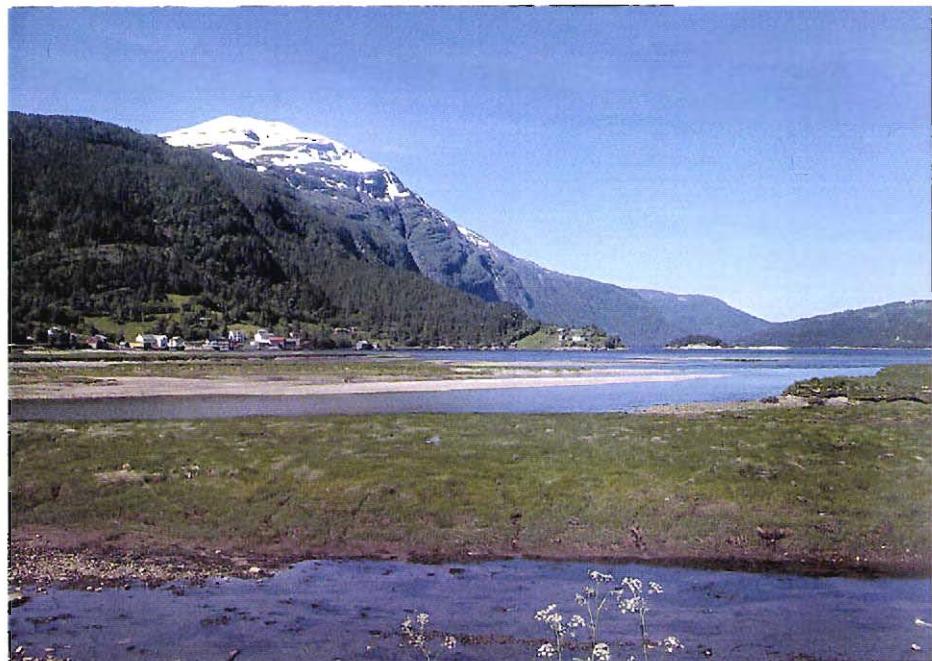
Grunnkart: NSO kartdata.
Kartblad: 1420-I, 1420-II, 1420-IV
Dato: 17.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kart nr. 6

VEDLEGG: 1. *Foto*
2. *Registreringsskjema*

Naustådalfossen

Elveosen, sett utover

*Terskel og mektig
breavsetning ved Bruset*

Alle foto: Morten Melby

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Neådalspiggen**

Område Objekt

Polygonkode: **P1**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Prosesser og former skapt av is og vann**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Sør for Neådalspiggen finnes merker etter plastisk skuring. Disse formene forteller at breen må ha vært temperert under bevegelsen vestover i dette området. Overflateformen er uvanlig for regionen.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhets

Avsetningstypen er uvanlig i regionen, og er i hovedsak et sunnmørselement.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Follestad 1994, Sollid m.fl. 1983

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6958700 / Øst: 502350

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6958750 / Øst: 502650

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6958500 / Øst: 501900

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Neådalsvatnet**

Område Objekt

Polygonkode: **P2**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Prosesser og former skapt av is og vann**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Neådalsvatnet er representant for et typisk østnorsk element. Breen smelte vertikalt i området, og demmet opp for en mindre bresjø. Bresjøsedimenter finnes ved innoset til øvre Neådalsvatnet med tydelige glasiale smeltevannsløp.

Hovedkriteria:

Sjeldenhets

Begrunnelser:

Bresjøsediment er særlig et østlig fenomen

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Follestad 1994, Sollid m.fl. 1983

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960250 / Øst: 500550

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6959700 / Øst: 500850

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6960350 / Øst: 500250

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Talgøyhaugan**

Område Objekt

Polygonkode: **P3**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Prosesser og former skapt av is og vann**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Strekningen forbi Talgøyhaugan har karakter av et gjel/canyon, og er nærmest fritt for løsmasser. Breelvavsetningen vest for Talgøyhaugan er rester etter det utspylte morenedekket som tidligere lå i denne overgangen.

Hovedkriteria:

Historisk dokument

Begrunnelser:

Dalføret over strekningen har fungert som en glacial spylerenne og blitt renset for løsmasser. Lokaliteten inneholder informasjon om avsmeltingsforløpet.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Follestad 1994, Sollid m.fl. 1983

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961700 / Øst: 490900

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6961500 / Øst: 491700

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6962100 / Øst: 490300

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Nord for Skjerdingfjellet**

Område Objekt

Polygonkode: **P4**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Prosesser og former skapt av is og vann**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Nord for Skjerdingfjellet finnes en samling av flere elementer. Endemorenene nord for Bjøråskardvatnet er resultat av lokal glasiasjon. Moren sør for Talgøy er fra Yngre Dryas og er formet av hovedbreen. Avsetningene finnes der breen rykket fram ellere lå stabil på samme sted gjennom en lengre periode. Avsetningstypen er ikke vanlig for regionen, og viktig for å kunne fastlegge innlandsisens utbredelse i forskjellige perioder.

Hovedkriteria:

Historisk dokument

Begrunnelser:

Avsetningene gir informasjon om det lokale og regionale avsmeltingsforløpet.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Follestad 1994, Sollid m.fl. 1983

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960000 / Øst: 489300

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Trollheimen landskapsvernområde

 Område Objekt

Polygonkode: B1

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 27.10.1998

Tema: Biologisk mangfold**Tidligere verneverdi (karakteristikk):**

Området er allerede vernet som landskapsvernområde og har internasjonal naturverdi (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998).

Viktige kvaliteter:

Dette er et stort, ursært og kupert fjellområde som bl.a. inneholder store botaniske kvaliteter med forekomst av en rekke sjeldne og plantecografisk interessante arter. I tillegg finnes frodige fjellbjørkeskoger, urskogsartet furuskog og store bakkemyrer. Det er også et rikt og variert fugleliv.

Hovedkriteria:**Begrunnelser:**

Urørhet

Området er praktisk talt uten moderne, tekniske inngrep. Indre, nordlige deler av nedbørfeltet til Toåa har status som kvalifisert villmark, og med unntak av dalføret opp til Tovatna ligger det meste av øvrig verneområde i inngrepsfri sone 1 eller 2.

Sjeldenhets

Det finnes en del nasjonalt sjeldne fjellplanter i verneområdet (noen av dem også i østre deler av nedbørfeltet til Toåa), samt flere regionalt sjeldne fuglearter.

Variasjon

Fjellområdet har en variert topografi og berggrunnsforhold. Også klimaet er relativt variert

Støttekriteria:**Begrunnelser:****Forslag til gradering**

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Både innenfor og utenfor

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998, NOU 1986:13

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960000 / Øst: 498000

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Gammelsæterdalen**

Område Objekt

Polygonkode: **B 2**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.C1

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 27.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidlige verneverdi (karakteristikk):

Dalen er omtalt som et nøkkelområde for fuglelivet av Bevanger m.fl. (1981), og er også framhevet som en botanisk verdifull enkeltlokalitet av Vold (1981).

Viktige kvaliteter:

Dalføret er frodig med store arealer av høgstaudebjørkeskog og også sparsomt innslag av varmekjære arter som alm, skogstarr og lerkespore. Tettheten og artsrikdommen av hekkende spurvefugler er svært høy.

Hovedkriteria:

Urørhet

Begrunnelser:

Med unntak av at elva har vesentlig redusert vannføring som følge av regulering og noen mindre granplantinger, så er dalføret nyere inngrep.

Sjeldenhets

Enkelte lokalt sjeldne plantearter forekommer.

Støttekriteria:

Biologisk funksjon

Begrunnelser:

Området er sannsynligvis et viktig produksjonsområde for fugl.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Bevanger m.fl. 1981, Vold 1981

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960000 / Øst: 494500

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6959300 / Øst: 495100

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6960600 / Øst: 494200

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Knubban**

Område Objekt

Polygonkode: **B 3**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 27.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er gitt lokal verneverdi av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (1998).

Viktige kvaliteter:

Dette er en liten høgliggende gråor-almeskog, der det foruten alm bl.a. forekommer junkerbregne, myske og ulike høgstauder.

Hovedkriteria:

Sjeldenhets

Begrunnelser:

Edellauvskog er uvanlig i distriktet og dette er en av de østligste og høyestliggende forekomstene.

Sårbarhet

Forekomsten er sårbar for hogst og treslagsskifte, og en ganske fersk hogst i deler av lia har da nylig trolig også omfattet deler av edellauvskogen.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998, Vold 1981

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6995000 / Øst: 461200

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: Foss i Nauståa

Område Objekt Polygonkode: **B 4**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 27.10.1998

Tema: Biologisk mangfold

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Like ovenfor flata på Kårvatn danner Nauståa ei trang kløft med flere fossefall, hvorav den nederste har velutviklede fosserøyksamfunn og fosseenger inntil. Potensialet for kravfulle og fuktighetskrevende arter er her stort, og f.eks. forekommer kystmyrklegg på fosseengene.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhets

Så store og velutviklede fosserøyksamfunn er generelt sjeldne.

Urørthet

Hverken lokaliteten eller vassdraget er påvirket av inngrep, i motsetning til et stort antall andre fosser på Vestlandet.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961600 / Øst: 494600

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6961700 / Øst: 494800

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6961500 / Øst: 494500

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Vassosvatnet - Kårvatn**

Område Objekt **Polygonkode: B5**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyldt av: Geir Gaarder Dato: 27.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er betegnet som et nøkkelområde med særige faunistiske kvaliteter av Bevanger m.fl. (1981).

Viktige kvaliteter:

Elva er her forgreinet og har avsnørt flere gamle elveleier og lagt opp stein- og grusører. Disse er delvis omkranset av frodig lauvskog, bl.a. gråor-heggeskog. Området har høy tetthet av hekkende spurvefugl og kvitryggspett er tidligere funnet hekkende. Vassosvatnet er det eneste vatnet som ligger under 300 moh. i vassdraget. Den kravfulle lavarten gråsotbeger er funnet på ei gammel høyløe ute i området.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhets	Flommarkssystemer er generelt sjeldne i regionen og tilsvarende miljøer mangler i dette vassdraget.
Sårbarhet	Området er sårbart for elveforbygninger, hogst og oppdyrkning. Oppdyrkning og elveforbygning har da også nylig foregått i sentrale deler av lokaliteten og redusert verdien vesentlig.
Variasjon	Området har inneholdt og inneholder dels enda varierte miljøer knyttet til flommarker, med avsnørt elveleier og sumper, sand- og grusbanker, flommarksskoger.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Biologisk funksjon	Området er trolig viktig som produksjonsområde for fugl.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Bevanger m.fl. 1981

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961300 / Øst: 492500

Øvre punkt, ved vannstregen:

Nord: 6961300 / Øst: 493300

Nedre punkt, ved vannstregen:

Nord: 6961400 / Øst: 491700

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Nord for Vassosvatnet**

Område Objekt Polygonkode: **B 6**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 28.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Mellom vegen og elva like ved starten av turiststien til Innerdalen ligger et lite myrtjern med noe uvanlig vegetasjon for dalsøret. Bl.a. vokser det her soleingørkerose og sivblom.

Hovedkriteria:

Sjeldenhets

Begrunnelser:

Enkelte av artene som vokser i og ved myrtjern er regionalt ganske sjeldne.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m bælte?

Ikke definert

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Vold 1981

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961500 / Øst: 491300

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Toåa sør for Talgøyhaugan

 Område Objekt

Polygonkode: B7

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Geir Gaarder Data: 28.10.1998

Tema: Biologisk mangfold**Tidligere verneverdi (karakteristikk):**

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

På et parti av den bratte lia på sørsida av elva står det enkelte gamle bjørker og ligger en del grove steinblokker mellom elva og vegen. Området har en rik kryptogamvegetasjon med flere kravfulle lavarter som *Arthonia arthonioides*, kystdoggnål, vortenål og hvithodenål.

Hovedkriteria:**Begrunnelser:**

Sjeldenhets

Lokaliteten er vokstested for flere regionalt og nasjonalt uvanlige lavarter.

Urørhet

Flere av de kravfulle artene er knyttet til gamle lauvtrær og dødt trevirke.

Sårbarhet

Artsmangfoldet er spesielt sårbart for hogst, vegutvidelser mot elva og dumping av Stein og søppel fra vegen.

Støttekriteria:**Begrunnelser:***Forslag til gradering*
 Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon
 Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

*Referansehenvisning***Kartkoordinater (UTM):***Midtpunkt:*

Nord: 6961700 / Øst: 490800

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6961600 / Øst: 491000

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6961700 / Øst: 490700

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Vest for Talgøy**

Område Objekt Polygonkode: **B 8**

Fylke: **Møre og Romsdal**

Kommune: **Oppdal, Sunndal og Surnadal**

Vern: **Verneplan III** Vassdragsomr. i REGINE: **111.B0**

Utfyldt av: **Geir Gaarder** Dato: **28.10.1998**

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

I den bratte nordvendte lia vest for Talgøy og sør for Falløya er det et belte med gråor-almeskog. En del av almetrærne er grove og med en kravfull kryptogamvegetasjon. Den hensynskrevende narrepiggssoppen forekommer på slike trær, sammen med kravfulle skorpelav som almelav, *Gyalecta flotowii*, *Gyalecta geoica*, blådogggnål, hvithodenål og dverggullnål.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhets	Bestand av almeskog er generelt uvanlig i distriktet og forekomster av grov alm i nordvendte lier er sjeldne. Også flere av kryptogamene er regionalt og nasjonalt sjeldne.
Urørthet	Området er upåvirket av nyere inngrep, selv om det ligger ei granplanting helt inntil i nordvest, og bærer også preg av bare forsiktig bruk tidligere.
Sårbarhet	Naturverdiene er sårbarer både overfor hogst, treslagskifte inkludert innvandring av gran og platanlønn, og hjortebeite som dreper almetrærne.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962300 / Øst: 488500

Øvre punkt, ved vannstregen:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstregen:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Høgbakkan**

Område Objekt Polygonkode: **B 9**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 28.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

I den bratte sørvestvendte lia øst for Romåa er det innslag av en del frodig lauvskog og flekkvis også edellauvskog. Floraen omfatter bl.a. kjempesvingel og på grove almetrær vokser kravfulle lav som blådoggnål og almelav.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhets	Edellauvskog er uvanlig i distriktet. Enkelte av de registrerte artene er også regionalt uvanlig og blådoggnål er nasjonalt sett relativt sjeldent.
Sårbarhet	Området er sårbart både overfor hogst, treslagsskifte, innvandring av innførte treslag som platanlønn, og hjortebeite som dreper almetrærne.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6963100 / Øst: 489500

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Romålia**

Område Objekt

Polygonkode: **B10**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0/111.AZ

Utfyldt av: Geir Gaarder Dato: 28.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Deler av området er gitt regional verneverdi av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (1998), som følge av forekomsten av edellauvskog.

Viktige kvaliteter:

Dette er den største og best utviklede almeskogen i dalføret, med forekomst av flere kravfulle arter som kratt-slirekne, piggstarr, kjempesvingel, skogfaks, sanikel, lodneperkum, lerkespore og skogbjørnebær, samt lavarter som blådogggnål, hvithodnål, almelav og *Gyalecta flotowii*. I østre deler av lokaliteten forekommer det rik lågurtfuruskog og Romåa danner helt i øst ei stor trang kløft med stryk, fossefall og muligens velutviklede fosserøyksamfunn.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhets	Velutviklet edellauvskog er regionalt sjeldent å finne, samtidig som flere av artene i skogen er regionalt og dels nasjonalt sjeldne. Også trange, store kløfter med fosserøyksamfunn er regionalt og nasjonalt sjeldne.
Urørhet	Påvirkningsgraden varierer, med innslag av skogsveg og granplantinger, men deler av området er lite påvirket av inngrep.
Sårbarhet	Naturverdiene er sårbare overfor bl.a. hogst, planting og innvandring av gran og platanlønn, hjortebete på alm og ytterligere skogsvegutbygging.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Arealstørrelse	Det er samlet sett relativt store arealer med rik lauvskog i lia, noe som muliggjør overlevelse for arealkrevende arter.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998, Vold 1981, Bevanger m.fl. 1981

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6963700 / Øst: 488500

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6963500 / Øst: 488700

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6963800 / Øst: 489300

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Sump ved Ramsøy**

Område Objekt Polygonkode: **B11**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 28.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er framhevet som interessant enkeltlokalitet av Vold (1981).

Viktige kvaliteter:

Det er i en elvesving ved Ramsøy avsnørt et gammelt elveleie som nå har sumppreget vegetasjon. Området er artsrikt med innslag av flere arter vasshår, tjønnaks og piggknopp, hesterumpe, småørkvein og veikveronika.

Hovedkriteria:

Sjeldenhets

Begrunnelser:

Slike artsrike sumpområder er generelt uvanlige i regionen og tilsvarende områder mangler trolig i vassdraget.

Sårbarhet

Området vil være sårbart både overfor fysiske inngrep og forurensning.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Vold 1981

Kartkoordinater (UTM):

Midpunkt:

Nord: 6963700 / Øst: 487600

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6963700 / Øst: 487700

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6963700 / Øst: 487500

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Ørsalmyran**

Område Objekt Polygonkode: **B12**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 28.10.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er gitt regional verneverdi av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (1998).

Viktige kvaliteter:

Dette er et stort bakkemyrområde med innslag av flatmyr, strengmyr og øyblandingsmyr.

Hovedkriteria:

Variasjon

Begrunnelser:

Området inneholder flere myrtyper.

Urrorhet

Området er lite påvirket av nyere inngrep.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Ikke definert

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961500 / Øst: 484500

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Todalsøra**

Område Objekt

Polygonkode: **B13**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 28.10.1998

Tema: Biologisk mangfold

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er vurdert å ha nasjonal verneverdi som elvedelta (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995, 1998).

Viktige kvaliteter:

Dette er det mest intakte elvedeltaet i fylket som ligger i tilknytning til et varig vernet vassdrag og er geomorfologisk av nasjonal verneverdi. Det inneholder også botaniske og zoologiske verdier av lokal betydning.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Urørthet

Området er lite påvirket av tekniske inngrep. Det har vært en del grusuttak og i tillegg er det delvis omgitt av utbygde arealer.

Sjeldenhets

Så lite påvirkede elvedeltaer forekommer nå svært sjeldent i regionen.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Biologisk funksjon

Området er viktig som rastepllass og til næringssøk for fugl.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet

Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelingen 1995, Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998, Vold 1981, Bevanger m.fl. 1981, Holten m.fl. 1986, Dyrøy & Hjellmo 1995

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6965500 / Øst: 484500

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: 6964800 / Øst: 484500

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: 6965700 / Øst: 484600

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Kvernåa**

Område Objekt Polygonkode: **B14**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 16.11.1998

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Forekomst av en nasjonal rødlisteart som har svært få forekomster i Vest-Norge (ulvelav - status hensynskrevende). Arten er påvist på furugadd på vestsida av Kvernåa (N.O. Talgøy pers. medd.).

Hovedkriteria:

Sjeldenhetsgrad:

Begrunnelser:

Ulvelav er meget sjeldent i regionen og også sjeldent på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Sårbarhet:

Arten lever i Europa nesten bare på gammel furugadd og er avhengig av at furu får vokse langsomt og dø på rot.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Ikke definert

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962300 / Øst: 493000

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Neådalssnota/Neådalspiggen

 Område Objekt

Polygonkode: L1

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BC

Utfyllt av: Morten W. Melby Data: 1.7.1998

Tema: Landskapsbilde**Tidligere verneverdi (karakteristikk):**

Bakenfor Kårvatn strekker Trollheimen seg milevidt i alle retninger, med Neådalssnota (1621 m o.h.) som kongen blant fjellene her inne" (Brox 1996)

Viktige kvaliteter:

Neådalssnota og Neådalspiggen er særlig fremtredende topper i Trollheimen, og kan karakteriseres som blikkfang innenfor et stort område som omfatter Todalen, Neådalen, Naustådalen, og øvre deler av Folldalen. "Bakenfor Kårvatn strekker Trollheimen seg milevidt i alle retninger, med Neådalssnota (1621 m o.h.) som kongen blant fjellene her inne" (Brox 1996)

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Fjellmassivet er svært dominerende, et blikkfang for både Neådalen, Naustådalen og en videre omkrets. "Bakenfor Kårvatn strekker Trollheimen seg milevidt i alle retninger, med Neådalssnota (1621 m o.h.) som kongen blant fjellene her inne" (Brox 1996)

Støttekriteria:

Urørhet

Begrunnelser:

Massivet inngår i et større urørt område (Statens kartverk - Miljøenheten 1998).

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Statens kartverk - Miljøenheten 1998, Brox 1996

Kartkoordinater (UTM):*Midtpunkt:*

Nord: 6960500 / Øst: 503000

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Nedre Neådalsvatnet

 Område Objekt

Polygonkode: L2

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfylt av: Morten W. Melby Data: 1.7.1998

Tema: Landskapsbilde**Tidligere verneverdi (karakteristikk):**

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Nedre Neådalsvatnet danner gulvet i et avgrenset, idyllisk landskapsrom med småkupert topografi og innløpselva som livgivende innslag. Høye fjell former dalsidene, og utsynet inn og ut dalen er imponerende.

Hovedkriteria:

Variasjon

Begrunnelser:

Topografi, vegetasjon, elva, vatnet og omgivelsene skaper et variert, spennende og tydelig avgrenset landskapsrom.

Støttekriteria:

Urørhet

Begrunnelser:

Bort sett fra en fiskerbu i vestenden av vatnet og stien opp fra Kårvatn, er lokaliteten å regne som urørt.

Forslag til gradering Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi**Status for dokumentasjon** Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent**Størrelse på arealet (daa)**

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning**Kartkoordinater (UTM):****Midtpunkt:**

Nord: 6960900 / Øst: 496800

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6960700 / Øst: 497800

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6960600 / Øst: 495600

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Nauståfossen**

Område Objekt Polygonkode: **L3**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Landskapsbilde**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Nauståfossen er et blikkfang og en attraksjon i Todalen. Tidligere eier på Kårvatn, ingeniør Josva Halle bygde for egen regning en kraftstasjon på 40 kW i Nauståfossen. «Denne stasjonen gav lys og kraft til garden og alle som budde i dalagrenda.» (Halse 1970).

Nauståfossen er brukt for profilering av Surnadal kommune i reiselivssammenheng (Surnadal reiselivslag, brosjyre)

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Nauståfossen framstår lokalt med stor inntrykksstyrke, hvit skummende i kontrast til den mørke bergveggen. Influensområdet er imidlertid begrenset.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Halse 1960, Surnadal reiselivslag, brosjyre

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961550 / Øst: 494700

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6961800 / Øst: 494900

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6961300 / Øst: 494500

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Romådalen**

Område Objekt

Polygonkode: **L4**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyldt av: Morten W. Melby Data: 1.7.1998

Tema: **Landskapsbilde**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

«Av lokaliteter med spesiell estetisk verdi bør området ved Kårvatn og Romådalen nevnes» (NOU 1983:45). «Naturmessig er Romådalen en perle» (Brox 1996).

Viktige kvaliteter:

Romådalen er en frodig seterdal, vid og skogkledd men med bratte dalsider hvor rasaktiviteten er stor. Elva renner i småfall over fast fjell, og er tydelig eksponert i dalbunnen over store strekninger. Imellom danner terrenget et roligere løp, og elva viser tendenser til meandrering. Grusbanker og flompåvirket lauvskog kjennetegner disse rolige partiene. Setrene er delvis i god stand, og setter fremdeles sitt preg på dalføret, selv om kraftskogen gjør sitt beste for å skjule kulturinnslaget

«Av lokaliteter med spesiell estetisk verdi bør området ved Kårvatn og Romådalen nevnes» (NOU 1983:45).

«Naturmessig er Romådalen en perle» (Brox 1996).

«Når du er oppe på Romålia, møter du «Haukarsteinen», som og danner grensa for verneområdet. Haukarsteinen er et symbol: når folk flyttet til seters omkring St. Hans, skulle de hauke (rope) innover dalen, slik at huldra kunne ha tid til å flytte ut av seterhusa før gardfolka kom» (Moen 1996).

Romådalen er først og fremst Leif Halse sine seriefigurer Vangsgutane dro på setra.

Hovedkriteria:

Helhet

Begrunnelser:

Samspillet mellom natur- og kulturelementene danner en felles helhet som illustrerer utmarksbruken før og nå.

Støttekriteria:

Urørhet

Begrunnelser:

Det er ingen inngrep i området med unntak av det tradisjonelle og kulturhistoriske innslaget i form av setrene og seterdriftas bruk av landskapet.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

NOU 1983:45, Brox 1996, Moen 1996

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6965500 / Øst: 491800

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6967400 / Øst: 493900

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6964000 / Øst: 489500

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Trollheimen landskapsvernområde

Område Objekt

Polygonkode: F1

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III

Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ, 111.B0, 111.BAB, 111.BB, 111.BC, 111.BD, 111.CI,

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: Friluftsliv

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

"Bruksverdi: Nasjonal" (Naturbasen 1998)

Viktige kvaliteter:

Toåas nedbørfelt strekker seg inn i de sørvestlige deler av Trollheimen landskapsvernområde. «Trollheimen har store landskapskvaliteter og har blitt brukt som opplevelseskilde både i lokal, regional og nasjonal sammenheng. Området har særlig rik fjellflora. I kombinasjon med dalførene under skoggrensen gir dette området en større variasjon i naturtyper og høyere artsantall for planter og dyr enn andre kjente fjellstrøk i Norge» (NOU 1986:13).

«Trollheimen har eit velutvikla turløypenet og fleire turisthytter. Trollheimen er lett tilgjengelig frå forskjellige kanter. Tilkomst m.a. frå Folldal, Bjørnlidalen, Hølstrin, Storlidalen, Vindøldalen, Kårvatn og Innerdalen.» (Naturbasen 1998). De viktigste turløypene innenfor nedbørfeltet er gjennom Naustådalen, gjennom Gammelseterdalen og over Bjørnåskardet. Litt mindre viktige, men fremdeles av stor betydning er turløypa gjennom Romådalen og traséen opp til nedre Neådalsvatnet. Turløypene tar utgangspunkt i selvtøyeningshytta på Kårvatn eller den betjente Todalshytta lenger ned i Todalen.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Urørhet	Toåas nedbørfelt innenfor Trollheimen landskapsvernområde er regnet for relativt urørt med unntak av Tovatna som er regulert og hvor feltet er overført til Driva.
Opplevelse	«Trollheimen har store landskapskvaliteter og har blitt brukt som opplevelseskilde både i lokal, regional og nasjonal sammenheng. Området har særlig rik fjellflora. I kombinasjon med dalførene under skoggrensen gir dette området en større variasjon i naturtyper og høyere artsantall for planter og dyr enn andre kjente fjellstrøk i Norge» (NOU 1986:13).
Egnethet	«Trollheimen har eit velutvikla turløypenet og fleire turisthytter. Trollheimen er lett tilgjengelig frå forskjellige kanter. Tilkomst m.a. frå Folldal, Bjørnlidalen, Hølstrin, Storlidalen, Vindøldalen, Kårvatn og Innerdalen.» (Naturbasen 1998).

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Tilgjengelighet	«Trollheimen har eit velutvikla turløypenet og fleire turisthytter. Trollheimen er lett tilgjengelig frå forskjellige kanter. Tilkomst m.a. frå Folldal, Bjørnlidalen, Hølstrin, Storlidalen, Vindøldalen, Kårvatn og Innerdalen.» (Naturbasen 1998).
Natur- og kulturværdier	«Trollheimen har store landskapskvaliteter og har blitt brukt som opplevelseskilde både i lokal, regional og nasjonal sammenheng. Området har særlig rik fjellflora. I kombinasjon med dalførene under skoggrensen gir dette området en større variasjon i naturtyper og høyere artsantall for planter og dyr enn andre kjente fjellstrøk i Norge» (NOU 1986:13).

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

NOU 1986:13, NOU 1983:41, NOU 1983:45, Naturbasen 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962000 / Øst: 500000

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Kårvatn turisthytte**

Område Objekt

Polygondkode: **F2**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Friluftsliv**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Kårvatn ligger sentralt til øverst i Todalen. Hytta er selvbetjent, og har tatt imot fjellturister helt siden fotturismen startet i Trollheimen i midten av 1880-årene.. I 1920-årene ble det inngått en kvarteravtale mellom Trondhjems Turistforening og Josva Halle, daverende driver. I dag er den gamle Målåstua restaurert og har 18 sengeplasser. I 1994 ble kvarteret utvidet ved at det ble foretatt et påbygg på kårstua (Brox 1996).

Eiendommen er på over 100.000 dekar, og Surnadal Jeger og Fiskerforening administrerer kortsalg for jakt og fiske på Kårvatn som strekker seg inn mot Sunndal og Oppdal kommuner og omfatter store deler av Trollheimen landskapsvernområde (Brox 1996).

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

Bruken av Kårvatn som utgangspunkt og overnatningssted for fjellsøpende har over 100 år lange tradisjoner. Lokalisering, avtaleverk og fysisk tilrettelegging gjør Kårvatn godt egnet for dette formålet.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Naturbasen 1998, Brox 1996

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961300 / Øst: 492700

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Todalshytta**

Område Objekt

Polygonkode: **F3**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: Friluftsliv

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Todalshytta ble bygd av Edward Lorth Phillips, borgermester i byen Dartmouth i England, som fiskerhytte. Han hadde fra før sportshytter med jakt- og fiskeretter både i Sunndal og Øksendal (Halse 1968). Todalshytta, eller Phillip's house («Fillipen» lokalt) er en særpreget tømmervilla, tegnet av lady Louise Jane Forbes Lorth Phillips og satt opp i 1901. Tyskerne brukte hytta under krigen og tok med seg alt som var av inventar. Kristiansund og Nordmøre Turistforening kjøpte hytta i 1947, og har siden vært i foreningens eie. (KNT-brosjyre)

Todalshytta er døgnåpen i sommersesongen, og hadde i perioden 1993-96 mellom 250 og 400 overnattingsgjester årlig. (KNT 1996).

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

Kristiansund og Nordmøre Turistforening har døgnåpen drift på Todalshytta i sommerhalvåret. Her er 28 senger og veg helt fram. (KNT-brosjyre)

Støttekriteria:

Natur- og kultukvaliteter

Begrunnelser:

Todalshytta er et særegent kulturinnslag av stor historisk interesse.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

KNT 1996, KNT-brosjyre, Halse 1968

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6965700 / Øst: 486400

Øvre punkt, ved vannstrenge:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrenge:

Nord: / Øst:

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Toåa ved Kårvatn

 Område Objekt

Polygonkode: F4

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: Friluftsliv**Tidligere verneverdi (karakteristikk):**

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Toåa mellom Falløya og grensa for Trollheimen landskapsvernområde i Gammelseterdalen er ikke laks- og sjøørretførende. Det er imidlertid et brukbart ørretfiske i elva, og Surnadal JFF selger fiskekort på eiendommen til Kårvatn.

Hovedkriteria:

Opplevelse

Begrunnelser:

Elva, landskapet og fiskemulighetene har et stort opplevelsespotensiale.

Støttekriteria:

Tilgjengelighet

Begrunnelser:

Elveavsnittet er lett tilgjengelig fra veg/sti.

Forslag til gradering
 Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon
 Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent
Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

*Referansehenvisning***Kartkoordinater (UTM):***Midpunkt:*

Nord: 6961000 / Øst: 494000

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6959400 / Øst: 495000

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6961600 / Øst: 491500

Vassdrag: TOÅA

Lokalitet: Toåa nedstrøms Falløya

 Område Objekt

Polygonkode: F5

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Aure

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyrt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: Friluftsliv**Tidligere verneverdi (karakteristikk):**

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Toåa nedstrøms Falløya er laks- og sjøørretførende. Kortsalg administreres av Todalen elvecigarlag, og det meste av elvestrekningen inngår i ordningen. Elva er en brukbar fiskeelv, og særlig sjøørretfisket har tatt seg godt opp de seneste årene. Toåa har en interessant historie som fiskeelv for engelske rikfolk på slutten av 1800-tallet, og flere terskler er bygd i elva for å fremme fluefisket på den tiden.

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

Alminnelig tilgjengelig gjennom kortsalg, rimelige priser og brukbar fiskebestand gjør Toåa godt egnet for friluftsliv.

Dagens bruk

Dagens bruk er i hovedsak lokal og regional.

Støttekriteria:

Natur- og kulturværdier

Begrunnelser:

Det historiske kulturlandskapet omkring elvas meandrerende løp gir spesielle kvaliteter til fiskeopplevelsen

Tilgjengelighet

Elva er lett tilgjengelig fra veg på begge sider.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. Fiskedatabase

Kartkoordinater (UTM):**Midtpunkt:**

Nord: 6964000 / Øst: 486100

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6963000 / Øst: 488900

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: 6965900 / Øst: 484400

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Halsøran**

Område Objekt Polygonkode: **F6**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Vernplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Friluftsliv**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

"Bruksverdi: Lokal" (Naturbasen 1998).

Viktige kvaliteter:

Halsøran er en lokalt brukt badeplass i utløpet av Toåa (Naturbasen 1998).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Dagens bruk

"Bruksverdi: Lokal" (Naturbasen 1998).

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?
Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Naturbasen 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6965650 / Øst: 484100

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Kvendsetørان**

Område Objekt

Polygonkode: **F7**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 1.7.1998

Tema: **Friluftsliv**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Bruksverdi: Lokal" (Naturbasen 1998).

Viktige kvaliteter:

Kvendsetørان er en badepest i utløpet av Toåa som i hovedsak er lokalt brukt. Området er også brukt som båtfartsområde. (Naturbasen 1998).

Hovedkriteria:

Dagens bruk

Begrunnelser:

Bruksverdi: Lokal" (Naturbasen 1998).

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på areal (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Naturbasen 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6966100 / Øst: 484650

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Ruin gjeteranlegg, Romådalen**

Område

Objekt

Polygonkode: **K1**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Det eneste anlegget av sitt slag som er registrert i Toåas nedbørfelt (Christiansen)

Viktige kvaliteter:

Rester av et gjeteranlegg med gjeterhytte og kubåser ved siden av. Det eneste anlegget av sitt slag som er registrert i Toåas nedbørfelt (Christiansen)

Hovedkriteria:

Sjeldenhets

Begrunnelser:

Det eneste anlegget av sitt slag som er registrert i Toåas nedbørfelt (Christiansen 1984)

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6966700 / Øst: 498300

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Høylør, Steinhaugen**

Område Objekt

Polygonkode: **K2**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Den innerste høyløa er nyrestaurert og verneverdig (Christiansen 1984)

Viktige kvaliteter:

To høylør på Steinhaugen. Den innerste er nyrestaurert og verneverdig (Christiansen 1984)

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Høyløene representerer en tidligere driftsform i utmark.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6966900 / Øst: 494750

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Austistusetra, Steinartusetra og Øyasetra**

Område Objekt

Polygonkode: **K3**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Selet på Øyasetra er av spesiell interesse, og antakelig det huset i Romådalen som har høyest egenverdi som verneobjekt. Steinartusetra har også verneverdi som del av hele Indre Halaseter-anlegget. (Christiansen 1984).

Viktige kvaliteter:

Austistusetra, Steinartusetra og Øyasetra (SEFRAK 1566-020-027, -28, -29, -30, -31, -32, -33, -34, -35, -36) utgjør sammen Indre Halaseter. Austistusetra er et helhetlig anlegg som er under istandsetting (1984). Setra bør bevares som eneste komplette seteranlegg i Romådalen. Selet på Øyasetra er av spesiell interesse, og antakelig det huset i Romådalen som har høyest egenverdi som verneobjekt. Steinartusetra har også verneverdi som del av hele Indre Halaseter-anlegget. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Seteranlegget i Indre Halaseter er eneste gode representant for denne tradisjonen i Romådalen.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6967000 / Øst: 493700

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6967400 / Øst: 492900

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6966500 / Øst: 492300

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Husbysetra**

Område Objekt

Polygonkode: **K4**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Husbysetra (SEFRAK 1566-020-012, -13, -14, -15, -16, -17, -18, -19, -20, -21) består av Ytre Husbysetra, Jostusetra og Nilsstusetra. Ytterst ligger Ytre Husbysetra, og bare en forfallen høyløe står igjen bortsett fra murene. Særlig interessante her er "hotellet", eller selet på Nilsstusetra (1871), som er flyttet hit fra Jostusetra i 1946. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Seteranlegget representerer en tidligere driftsform i utmarka.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6966100 / Øst: 492200

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Ytre Halaseter**

Område Objekt Polygonkode: **K5**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Ytre Halaseter består av Gammelsetra, Pestusetra og Ramsøysetra (SEFRAK 1566-020-002, -3, -4, -5, -6, -7, -8, -9, -10, -11) Setrene er i god stand, og brukes som fritidsboliger.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Seteranlegget representerer en tidligere driftsform i utmarka.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6964800 / Øst: 490800

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Høylo til Ytre Halaseter**

Område Objekt **Polygonkode: K6**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.AZ

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Høylo til Ytre Halaseter (SEFRAK 1566-020-001) bygd i perioden 1900-1925. Bygningen er i begynnende forfall.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6964300 / Øst: 489000

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Naustådalssetra**

Område Objekt Polygonkode: **K7**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Naustådalssetra (SEFRAK 1566-020-059, -60, -61, -62, -63) ble bygd allerede i perioden 1750-1774, ombygd og i god stand i dag. Setra inneholder ruin etter fjøs fra samme periode, og et fjøs til nedfalls, ei høyløe til nedfalls og ei høyløe bygd på 1800-tallet som er i god stand.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Setra representerer en tidligere driftsform i utmarka. Setra er eneste registrerte seteranlegg i Naustådalen.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962400 / Øst: 495150

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: Steinmur, Nedre Neådalsvatnet

Område

Objekt

Polygonkode: **K8**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Steinmur (kve?), muligens fra oksedrifta i dalføret i begynnelsen av 1900-tallet. (Halse 1970).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Halse 1970

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960600 / Øst: 497750

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: Tuft etter kvern og kanal

Område Objekt Polygonkode: **K9**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Tuft etter kvern og kanal fra elva Neåa ved Kårvatn (Christiansen 1984)

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Representerer et uttrykk for lokal mekanisering vha. vasskraft.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960650 / Øst: 494500

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Gammel bru over Neåa**

Område Objekt

Polygonkode: **K10**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Gammel bru over Neåa med laftede brukar (Christiansen 1984)

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960600 / Øst: 494400

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: Tufter etter kvern- og saganlegg

Område Objekt Polygonkode: **K11**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Tufter etter kvern- og saganlegg (SEFRAK 1566-020-046). Damanlegg, kanal og forbygninger langs Ruggelbekken. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Representerer et uttrykk for lokal mekanisering vha. vasskraft.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961500 / Øst: 494150

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Dalahaugen**

Område Objekt

Polygonkode: **K12**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.B0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Dalahaugen er uten sammenlikning den best bevarte tidligere husmannsplassen som ble registrert" (Christiansen 1984).

Viktige kvaliteter:

Dalahaugen (SEFRAK 1566-020-047, -48, -49, -50) består av våningshus i god stand (1825-49), fjøs i god stand (1825-49), eldhus i god stand (1825-49) og ruin etter høylo. "Dalahaugen er uten sammenlikning den best bevarte tidligere husmannsplassen som ble registrert" (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Dalahaugen er en god representant for husmannsplassene som det var mange av i Todalen

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961450 / Øst: 492600

Øvre punkt, ved vannstrek:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrek:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Kårvatn**

Område Objekt Polygonkode: **K13**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Kårvatn (SEFRAK 1566-020-042, -43, -53, -54, -55, -56, -57, -58, -64, -65) inneholder et våningshus "Målarstua" fra midten av 1800-tallet, våningshus fra 1910, driftsbygning fra 1895, stabbur fra 1770-åra?, vognskjul (tidligere saghus) fra 1800-tallet, staurhus fra 1875-1899 og brukar for bru over Toåa (1895). (Christiansen 1984)

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Viktig representant for marka-gardene sammen med Talgøy.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (dua)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referanseshenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961300 / Øst: 493650

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Myrvang**

Område Objekt

Polygonkode: **K14**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Myrvang (SEFRAK 1566-020-051, -52) var husmannsplass under Kårvatn, bestående av våningshus og driftsbygning. Bygd 1800-1899, men gjenstand for store forandringer ved påbygg og ombygging

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?
Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?
Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961050 / Øst: 494100

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: Utløer vest for Kårvatn

Område Objekt Polygonkode: **K15**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Data: 27.1.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Utløer på Lauvhjelløya, Kjerringøya, Storcenga, Nordholmen, Berauholmen m.m (SEFRAK 1566-020-038, -39, -40, -41, -68)
Utløene er i variabel stand, men stort sett forfallen. (Møre og Romsdal fylkeskommune 1998)

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Representativitet

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961300 / Øst: 492800

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: 6961400 / Øst: 493400

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: 6961300 / Øst: 492100

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Markastue, Talgøyan**

Område Objekt

Polygonkode: **K16**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Ufylt av: Morten W. Melby Data: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Markastue, Talgøyan (SEFRAK 1566-020-038) Kokkhuset hadde sin funksjon under slåtten på de rike slåttetegene mellom Talgøy og Kårvatn.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961250 / Øst: 492000

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Hanshaugsetra**

Område Objekt Polygonkode: **K17**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Hanshaugsetra (SEFRAK 1566-020-066, -067) består av seterbu i fremskreden forfall og ruin etter fjøs, begge deler fra perioden 1800-1899. (Møre og Romsdal fylkeskommune 1998).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Sørrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6960500 / Øst: 491900

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Gammelsetra**

Område Objekt

Polygonkode: **K18**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Gammelsetra (SEFRAK 1566-020-070). Byggeår 1850-1874. Ruin i dag.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961200 / Øst: 491400

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Sommerfjøs**

Område Objekt Polygonkode: **K19**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfilt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Sommerfjøs (SEFRAK 1566-020-037), bygd i perioden 1700-1799. Framskredet forfall.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961300 / Øst: 491700

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Gammel bru over Vassosen**

Område Objekt

Polygonkode: **K20**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Gammel bru over Vassosen. Brukar i stein. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961300 / Øst: 491800

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Talgøy**

Område Objekt Polygonkode: **K21**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Ulfilt av: Morten W. Melby Dato: 2.7.1998

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Talgøy (SEFRAK 1566-020-071, -72, -73, -74, -75, -76) er karakterisert som markagård sammen med kårvatn, og består av våningshus (1850-tallet), kårstue (1850-tallet), stabbur, driftsbygning, kornløe, sagbygning, tuft etter eldhus og vedskåle fra slutten av 1800-tallet. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962400 / Øst: 489600

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Vestrums**

Område

Objekt

Polygonkode: **K22**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Vestrums (SEFRAK 1566-020-086, -87, -88, -89) fra omkring 1900 består av driftsbygning, eldhus og verksted. Våningshusets kjerne er antakelig eldre. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962700 / Øst: 489600

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Talgøysetra**

Område Objekt Polygonkode: **K23**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Talgøysetra (SEFRAK 1566-020-158, -159, -160, -161) er bare ruiner i dag. Bygd på midten av 1800-tallet.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6961550 / Øst: 489450

Øvre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreg:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Rester etter en gammel torvstrøfabrikk**

Område

Objekt Polygonkode: **K24**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Rester etter en gammel torvstrøfabrikk nedenfor "Kufallet". Det finnes også rester etter damanlegg og ei kjørebru. Torvrivene var vassdrevne. Partnerskapet ble oppløst i 1936, og fabrikkproduksjonen opphørte. (Christiansen 1984)

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor dcf. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962900 / Øst: 489300

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Talgøy møbelfabrikk**

Område Objekt Polygonkode: **K25**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.BB

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

"Boligen til Thore Talgø som startet og drev fabrikken, var det første bolighus i sveitserstil i undersøkelsesområdet. Det skiller seg sterkt fra gårdsbebyggelsen og er bygd som en villa" (Christiansen 1984). "De registrerte minnene fra industrimiljø er få, men av stor interesse. Viktigst er bygningene knyttet til Talgø møbelfabrikk som ble etablert i 1899" (Christiansen 1984).

Viktige kvaliteter:

Bygninger tilknyttet Talgøy møbelfabrikk (SEFRAK 1566-020-077) bestod av fabrikksbygning, bolig og arbeiderbolig fra perioden 1903-1910. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Sjeldenhets-

Begrunnelser:

"Boligen til Thore Talgø som startet og drev fabrikken, var det første bolighuset i sveitserstil i undersøkelsesområdet. Det skiller seg sterkt fra gårdsbebyggelsen og er bygd som en villa" (Christiansen 1984). "De registrerte minnene fra industrimiljø er få, men av stor interesse. Viktigst er bygningene knyttet til Talgø møbelfabrikk som ble etablert i 1899" (Christiansen 1984).

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962850 / Øst: 488500

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Rester etter tjæremile**

Område Objekt

Polygonkode: **K26**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Rester etter tjæremile (ca. 1930) og kraftverk ved Raudåa. Fra kraftverket sees fundament for turbin og generator, (1914), demning og stor rørgate i treverk fra 1929. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6962700 / Øst: 486100

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: Rester etter en bekkekvern

Område Objekt Polygonkode: **K27**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Rester etter en bekkekvern med oppmuringer, enkelte stokker og en kvernstein (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjekter
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6964800 / Øst: 486100

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Todalen kirke**

Område

Objekt

Polygonkode: **K28**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utført av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Todalen kirke ble bygd i 1861 på dugnad etter at en tidligere reiste til Stangvik kirke. Kirken ble ombygd i 1890 med tårn, kor og sakresti (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Halse 1970, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6964900 / Øst: 485550

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Ungdomshuset i Todalen**

Område Objekt

Polygonkode: **K29**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyldt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Ungdomslaget i Todalen ble stiftet i 1891, og det nye ungdomshuset sto ferdig i 1900. Huset er en del ombygd siden den tid. (Christiansen 1984).

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6964050 / Øst: 485350

Øvre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannsteng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Gårdsanlegg i Todalen**

Område Objekt

Polygonkode: **K30**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Vernplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Det er dette landskapet med elv, dyrket mark og eldre gårds- og husmannsbebyggelse sett under ett, som er det kulturhistorisk mest verneverdig i Todalen" (Christiansen 1984)

Viktige kvaliteter:

Innenfor og utenfor 100-metersbeltet nedenfor samløpet med Romåa ligger 12 gårdsanlegg. "Det som gjør bebyggelsen i Todalen spesielt interessant, er dens enhetlige preg. De samme bygningstyper går igjen fra gårdsbruk til gårdsbruk med de variasjoner en alltid vil finne i eldre bebyggelse. Det er få hus på tunene som bryter med dette miljøet. Spesiell interesse knytter seg til våningshusene" (Christiansen 1984). "Det er dette landskapet med elv, dyrket mark og eldre gårds- og husmannsbebyggelse sett under ett, som er det kulturhistorisk mest verneverdig i Todalen" (Christiansen 1984)

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998, Halse 1970

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6964500 / Øst: 486000

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6963000 / Øst: 488500

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: 6965800 / Øst: 484300

Vassdrag: **TOÅA**

Lokalitet: **Todalshytta**

Område Objekt **Polygonkode: K31**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Oppdal, Sunndal og Surnadal

Vern: Verneplan III Vassdragsomr. i REGINE: 111.A0

Utfyld av: Morten W. Melby Dato: 3.7.1998

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

Todalshytta ble bygd av Edward Lorth Phillips, borgermester i byen Dartmouth i England, som fiskerhytte. Han hadde fra før sportshytter med jakt- og fiskeretter både i Sunndal og Øksendal (Halse 1968). Todalshytta, eller Phillip's house («Fillipen» lokalt) er en særpreget tømmervilla, tegnet av lady Louise Jane Forbes Lorth Phillips og satt opp i 1901. Tyskerne brukte hytta under krigen og tok med seg alt som var av inventar. Kristiansund og Nordmøre Turistforening kjøpte hytta i 1947, og har siden vært i foreningens eie. (KNT-brosjyre)

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

KNT-Brosjyre, Halse 1970, Christiansen 1984, Møre og Romsdal fylkeskommune 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6963700 / Øst: 486400

Øvre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstrend:

Nord: / Øst:

Oversikter over rapporter "Verdier i Venede Vassdrag"

1998 - 1	Verdier i Norddalselva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
1999 - 1	Verdier i Opo m/Låtefoss, Odda kommune i Hordaland
1999 - 2	Verdiar i Stryne- og Loenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
1999 - 3	Verdiar i Oldenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
2000 - 1	Verdier i Gautefallvassdraget, Drangedal og Nissedal kommuner i Telemark
2000 - 2	Verdier i Unsetåa, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner
2000 - 3	Verdiar i Hamrabøvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 4	Verdiar i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland
2000 - 5	Verneverdier i Nitelva, Nittedal, Skedsmo og Rælingen kommuner i Akershus fylke
2000 - 6	Verdiar i Norddalsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 7	Verdiar i Hålandsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 8	Verdiar i Vikedalsvassdraget, Vindafjord kommune i Rogaland
2000 - 9	Verdier i Gvetaåi, Nore og Uvdal kommune i Buskerud
2000 - 10	Verdier i Skrimfjellområdet, Kongsberg kommune i Buskerud, Sauherad og Skien kommuner i Telemark
2000 - 11	Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal kommuner i Buskerud
2000 - 11	Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal kommuner i Buskerud
2000 - 12	Verdier i Ogna, Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag
2000 - 13	Verdier i Rolv, Nore og Uvdal, kommune i Buskerud

2000 - 14	Verdier i Sørkjæåi, Rollag kommune i Buskerud og Tinn kommune i Telemark
2000 - 15	Verdier i Vannsjø-Hobølvassdraget, Moss, Sarpsborg, Spydeberg, Skiptvedt, Råde, Rygge Våler og Hobøl kommuner i Østfold og Akershus fylker
2000 - 16	Verdier i Austbygdåi, Tinn kommune i Telemark
2000 - 17	Verdier i Hornesbekken, Gol kommune i Buskerud
2000 - 18	Verdier i Skogshornområdet, Gol kommune i Buskerud
2000 - 19	Verdier i Grønndøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 20	Verdier i Mørkedøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 21	Verdier i Fuglevågvassdraget, Smøla kommune i Møre og Romsdal
2000 - 22	Verdier i Årgårdsvassdraget, Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag
2000 - 23	Verdier i Hjelsteinselva, Vestnes kommune i Møre og Romsdal
2000 - 24	Verdier i Gjela, Aure kommune i Møre og Romsdal
2000 - 25	Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal

Se også

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonsperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag-og energidirektorat, mars 1995.

Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>
 Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 911

ISBN 82-7072-418-1

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde. Tlf. 71 25 80 00, faks. 71 25 85 09

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01